

Eigendom van het
Wetenschappelijk Economisch Studiebureau
Brugge Reeks / Boek

P10

MINISTERIE VAN LANDBOUW
DIENST VOOR ZEEVISSCHERIJ

ELFDE JAARVERSLAG
OVER DE
ZEEVISSCHERIJ
1927

BRUGGE
Druk. VERBEKE-LOYS
8, Wulfhagestraat, 8
1928.

P₁₀

MINISTERIE VAN LANDBOUW
DIENST VOOR ZEEVISSCHERIJ

ELFDE JAARVERSLAG

OVER DE

ZEEVISSCHERIJ

1927

BRUGGE
DRUK. VERBEKE-LOYS
8, Wulfhagestraat, 8
1928.

INLEIDING

Door een koninklijk besluit van 7 October 1927, werden van het Ministerie van Spoorwegen, Zeewezen, Posterijen, Telegrafien, Telefonen en Luchtvaart afgescheiden, om gevoegd te worden bij het **MINISTERIE VAN LANDBOUW** :

Alwat betrekking heeft tot de zeevisserij, de toelagen ten behoeve dezer laatste, het beroepsonderwijs der zeevisserij, de zeevisscherskassen, het maatschappelijk statuut van den vischer, de visscherijcommissie, de Comiteiten voor zeevischteelt en mosselteelt, de diensten van internationaal zeeonderzoek en van statistiek, het toezicht over de visscherij in de Noordzee.

Dit jaarverslag is de inleiding van den arbeid, op het gebied der statistiek, van den Dienst voor Zeevisserij, ten gevolge van den genomen bestuursmaatregel, in het Ministerie van Landbouw ontstaan.

Om geen onderbreking te veroorzaken in de reeks verslagen sedert 1912 door de Commissie voor Zeevisserij van West-Vlaanderen, nopens den toestand dezer nijverheid, openbaar gemaakt, werd de huidige uitgave voorloopig opgevat en bewerkt in den **zin dezer verslagen**.

De doelmatige behandeling der voortbrengst ontbreekt bijgevolg in dit overzicht, zooals voorheen, bij gemis aan opgaven beantwoordende aan de vereischten der statistiek der zeevisserijen.

Ondertusschen werd een volledig ontwerp van doeltreffende statistiek der opbrengst, ingevolge de grondregelen gesteld

door den Internationalen Raad voor het onderzoek der zee en het Internationaal Instituut voor statistiek, door den Dienst voor Zeevisserij opgemaakt en goedgekeurd door de Middencommissie voor Statistiek, bij het Departement van Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid.

Het is te voorzien dat dit ontwerp eerlang zal kunnen toegepast worden. Aldus zal de statistiek, vervat in de aanstaande jaarverslagen van den Dienst voor Zeevisserij, in alle opzichten, met die der nabuurstaten overeenstemmen.

VERSLAG

I. — De visscherijondernemingen en -vaartuigen.

Het jaar 1927 schijnt de Belgische visschersvloot gevestigd te hebben in een toestand, die eenigszins mag aanzien worden als de uitkomst der evolutie die zij, in de laatste jaren, onder den hevigsten invloed der economische en mekanische factoren, door-gemaakt heeft en die zich voornamelijk op het kleinbedrijf, met andere woorden, op de zeilvisscherij deed gelden.

Feitelijk heeft dit laatste woord bijna niets anders meer dan de beteekenis eener overlevering, aangezien de loutere zeil-vloot op 13 eenheden gevallen is. De stoomspil en, in de laatste vier jaren, de oliemotor, hebben gansch dit arbeidsveld overrompeld; de stoomspil zelve wordt thans door den drang der verbeterde ontploffingtoestellen traagzaam maar zeker achter-uitgezet.

De berusting zooeven aangestipt is echter op te merken in velerlei opzichten der uitbating, zoo op het gebied der stoom-visscherij, als op dit der mindere productievormen. De gesteldheid der stoomvloot bleef immers, om zoo te zeggen, onaan-geroerd. (Tabel II). Het aantal Oostendsche ondernemingen (10) is, in 1927, hetzelfde gebleven als in het voorgaande jaar. Het aantal vaartuigen is van 56 op 55 gevallen, door de uitschakeling van twee middelmatige trawlers, die echter door de aanwinst van een vaartuig van hoogere klas vergoed werd. Voegen wij er nochtans bij, dat twee kleine voormalige stoomdrifters, te Blan-kenberghe, als trawlers uitgereed, deze haven voor goed ver-

laten hebben, zoodat Oostende opnieuw a'leen het middenpunt der Belgische stoomvisscherij geworden is.

Deze schommelingen hadden hun invloed op de tonnemaat der stoomvloot, zelfs te Oostende, in dien zin, dat zij van 3427 T. op 3370 T. gezonken is.

In deze opgaven zijn overigens begrepen 5 Oostendsche stoomschepen, die voort de Fransche aanleghaven Fécamp bevaren en die bijgevolg, in het verslagjaar zooals in het voorgaande jaar, slechts een beperkt nationaal belang opleveren. Het is de eerste maal, in het over het algemeen voorspoedig tijdperk, dat sedert 1922 voor onze zeevisscherij aangebroken is, dat een dergelijke achteruitgang, hoe licht hij ook zij, opgemerkt wordt. Hij is des te meer treffend, daar er geene bijzondere omstandigheden op handels- en nijverheidsgebied schijnen te kunnen ingeroepen worden om hem te verklaren, en schijnt dus anders niets te zijn dan het gevolg eener verpozing, na de krachtinspanning die de zeevisscherijkringen gedaan hebben om hunne uitrusting aan de huidige Belgische handelsmogelijkheden aan te passen.

Deze gevolgtrekking wordt overigens bevestigd door de beschouwingen betreffende de gesteldheid van de zeil- en motorvloot. (Tabel I). Het aantal ondernemingen op dit gebied is, weliswaar, geklommen van 292 tot 303, wat de strekking eener toenemende verspreiding van den scheepseigendom, sedert den oorlog waargenomen, voort bevestigt, maar deze aangroei had slechts weinig invloed op de getalsterkte der vloot, aangezien zij slechts van 338 tot 346 eenheden gerezen is, terwijl de tonnemaat daarentegen, zooals in de stoomvloot, eenigszins verminderde; deze laatste viel van 4637 op 4644 T. De zeer lichte achteruitgang in dit laatste opzicht is overal op te speuren, behalve te Heyst en te Oostende en, in deze laatste stad zelve, is de tonnenaanwinst niet in verhouding met de aanwinst van gedekte sloepen (van 183 tot 191).

Dit verschijnsel bevestigt eens te meer de omzetting, die de zeil- en motorvloot, in het opzicht der vaartuigsoorten, in de laatste jaren ondergaan heeft, en die haar hoogtepunt schijnt

bereikt te hebben ; althans was in het verloopjen jaar de verschuiving naar omlaag veel min duidelijk dan in 1926. De proportie sloepen van 10 T. en min blijft nagenoeg dezelfde (49 t.h.), evenals die der vaartuigen van meer dan 10 tot 25 T. (33 t.h.). Daaruit blijkt tezelfdertijd dat de grootere zeilen motorvloot, wier gestadige inzakking wij in de laatste jaren bijgewoond hebben, thans tamelijk wel stand gehouden heeft en zelfs met een paar eenheden versterkt wordt.

Dit alles wordt door de volgende tabel aanschouwelijk gemaakt.

INDEELING DER SLOEPEN	AANTAL VAARTUIGEN							
	1924	t. h.	1925	t. h.	1926	t. h.	1927	t. h.
min dan 5 ton . .	19	5.5	30	8.6	49	14	49	14.5
van 5 tot 8 . .	48	14.0	59	14.0	77	22	80	23.0
— 8 — 10 . .	43	12.0	41	12.0	44	13	44	12.0
— 10 — 15 . .	80	23.0	63	18.0	60	18	59	17.0
— 15 — 20 . .	42	12.0	63	12.5	30	9	36	10.5
— 20 — 25 . .	28	8.0	29	8.0	20	6	21	6.0
— 25 — 40 . .	84	24.0	80	23.0	54	16	52	15.0
— 40 — 50 . .	4	1.0	4	1.5	3	1	5	2.0
— 50 — 60 . .	—	—	—	—	—	—	—	—
— 60 — 70 . .	—	—	1	0.4	—	—	—	—
— 70 — 90 . .	1	0.5	—	—	—	—	—	—

Ondertusschen, zooals hooger reeds herinnerd wordt, gaat de indringing van den technischen motor, met ongeminderde snelheid, haren gang (Tabel IV), en wordt zij overigens vergemakkelijkt door de uitmuntende uitslagen, die de kustvisserij in de seizoenvangsten van sprot en haring te beurt vielen. De aanwinst van motordrijfkracht valt in het oog op gansch de lijn, zonder eenig onderscheid van vaartuigsoort. De groote sloepen van 25 tot 50 T., die deze stuwkracht in de laatste jaren met meest achterdocht bejegend hebben, nemen thans een ruim evenredig aandeel in den algemeenen vooruitgang. Het aantal motorschepen is aldus gerezen van 227 tot 254, zooals blijkt uit de volgende samenvatting :

Tonnemaat	Aantal hulp- motoren	Aantal hulp- motoren	Aantal hulp- motoren
	1925	1926	1927
— 5 T.	28	44	47
5 — 8 T.	40	63	70
8 — 15 T.	20	28	32
10 — 15 T.	32	39	40
15 — 20 T.	25	20	26
20 — 25 T.	16	12	14
25 — 40 T.	21	19	24
40 — 50 T.	2	2	3
50 — 60 T.	1	—	—
	Totaal	227	256

Drie vierden der gedekte vaartuigen zijn dus met technische drijf- en ophaalkracht uitgerust. Geen enkele visscherijstatie maakt op deze evolutie uitzondering; zonder onvoorziene hinderpalen, zal deze laatste, naar alle vooruitzicht, binnen een paar jaar voltrokken zijn.

De opene en halfgedekte vaartuigen (Tabel III), blijven hunnerzijds aan deze beweging niet vreemd; zij ook beginnen ruimschoots berceps op den hulpmotor te doen om hunne beweeg- en vangkracht te vermeerderen; maar, spijs alles, blijft hunne bedrijfssterkte voort dalen. Dadelijk na den oorlog waren zij 275 in getal, aan bijna evenveel varende reeders toebehoorende; thans zijn zij nog slechts 160, tegen 167 verleden jaar, (rekening houdende met twintig afgetuigde booten), alhoewel het getal opvarenden van 285 tot 297 geklommen is. Dus nog eens drukker uitbating van beperkter middelen, die hare uitlegging vindt in eene gedeeltelijke aanwending van mekanische drijfkracht, en waarschijnlijk ook in gemis van kapitaalsvermogen.

Vergeten wij niet dat een aantal landgenooten, in lastige voorwaarden hun visschersbedrijf in de Scheldewateren uitoefenen. (Tabel VII). In technisch en economisch opzicht, kunnen

zij met de bootvischers der kust gelijk gesteld worden. Hunne opene of half gedekte booten, 19 in getal, schuilen bijna allen in de Nederlandsche Scheldehaven van Bouchaute; zij worden door 45 beroepsvischers bevaren.

De geringe beweegkracht die de visschersvloot, in haar geheel genomen, in 1927, aan den dag gelegd heeft, wordt gekenmerkt door het feit dat het totaal aller vaartuijsorten om zoo te zeggen onveranderd gebleven is. (Tabel V). In 1926, was dit totaal 563; in 1927, 561; in 1919 559. De Belgische vlag heeft dus in de laatste tien jaar, op dit gebied, weinig of geen ontplooiing genomen.

Roerloos ook bleef de kapitaalsvereeniging, onder vorm van handelsvennootschappen. (Tabel VI). Noch op gebied der stoomvaart, noch op dit der zeil- en motorvaart, kwam eenige wijziging tot stand. De Oostendsche stoomvisscherij blijft uitsluitelijk in handen dergelijker vennootschappen; terwijl zes maatschappijen 20 zeil- of motorsloepen, tegen 22 in het voorgaande jaar, in de vaart houden.

In den loop van het jaar 1927 is er, te Oostende, eene vennootschap tot stand gekomen met het uitsluitend doel krediet aan zeevischers te verleen.

Daarnevens bestaat er in verband met deze instelling, maar in financieel opzicht, van dezelve onafhankelijk, eene verzekeringmaatschappij voor zeilvisschersvaartuigen. Zij werd onder toezicht en met de hulp van de Provincie West-Vlaanderen tot stand gebracht.

Een derde maatschappij verleent krediet en verzekering tezamen.

Deze drie instellingen zijn thans in volle werking, met het gevolg dat omstreeks 150 vaartuigen, dit is wat min dan $\frac{2}{3}$ der gedekte zeil- en motorvloot, verzekerd zijn.

TABEL I.

INDEELING DER GEDEKTE ZEILSLOEPEN INGEVOLGE DE

AANLEGHAVEN.	Aantal ondernemingen.	Aantal vaartuigen.	Totale tonmaat.	GETAL											
				min dan 5 ton.			van 5 tot 8 ton.			van 8 tot 10 ton.			van 10 tot 15 ton.		
				Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Totaal.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Totaal.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Totaal.
Blankenberghe.	12	32	406	—	—	7	7	1	—	5	6	—	—	8	8
Coxide.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
De Panne.	12	12	80	—	1	4	5	—	—	3	3	—	1	—	1
Heyst.	49	50	548	—	—	3	3	1	1	5	7	2	2	6	13
Nieuupoort	20	22	142	1	—	10	11	1	—	4	5	—	—	3	3
Oostduinkerke.	4	4	24	—	—	1	1	—	—	2	2	—	—	1	1
Oostende (1).	180	191	3119	—	—	22	22	1	—	47	48	—	—	15	15
Zeebrugge.	26	35	325	—	—	—	—	2	3	4	9	2	7	1	10
Totaal 1927	303	346	4644	1	1	47	49	6	4	70	80	4	10	32	44
» 1926	292	338	4667	5	—	44	49	9	5	63	77	5	11	28	44
» 1925	283	350	5772	2	—	28	30	16	3	40	59	15	6	20	41
» 1924	278	349	6006	7	—	12	19	23	2	23	48	16	8	19	43
» 1923	239	309	5286	6	—	4	10	24	2	6	32	21	9	10	26

(1) Negen vaartuigen zijn afgetuigd.

NETTOTONMAAT EN DE BIJGEVOEGDE DRIJFKRACHT.

VAARTUIGEN METENDE

van 15 tot 20 ton.			van 20 tot 25 ton.			van 25 tot 40 ton.			van 40 tot 50 ton.			van 50 tot 60 ton.			van 60 tot 70 ton.			van 70 tot 90 ton.			van 90 tot 100 ton en meer.		
Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Totaal.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Totaal.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Totaal.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Totaal.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Totaal.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Totaal.
		4	4																				
	1	—	1			1	1																
	7	5	12		1	—	1																
		2	2																				
	2	13	15		5	11	16		28	24	52		2	2	4								
		2	2		1	2	3						1	1									
	10	26	36		7	14	21		28	24	52		2	3	5								
	10	20	30		8	12	20		35	19	54		2	2	3								
3	15	25	43		13	16	29		59	21	80		2	2	4			1	1				
3	21	18	42		17	11	28	1	70	13	84		2	2	4			1	1				
2	27	9	38		20	7	27		72	2	74		1	—	1			1	1				

TABEL II.

INDEELING DER OOSTENDSCHE STOOMVISCHSLOEPEN, INGEVOLGE DE NETTOTONMAAT. (1)

JAAR	Aantal onder- nemingen.		Aantal vaar. uigen.	Totale tonmaat.	VAARTUIGEN METENDE.						
					min dan 40 ton.	van 40 tot 50 ton.	van 50 tot 60 ton.	van 60 tot 70 ton.	van 70 tot 80 ton.	van 80 tot 90 ton.	van 90 tot 100 ton en meer.
1922	13	42		2940	—	8	6	12	6	4	6
1923	12	43		3126	—	7	5	11	7	6	7
1924	9	41		2863	—	7	4	11	10	4	5
1925	11	49		3088	9	6	5	11	10	4	5
1926	10	46		3427	11	10	4	10	10	5	6
1927	10	55		3370	11	9	3	11	10	5	6

4) Vijf Oostendse stoomvaartuigen varen uit Fécamp (Frankrijk).

TABEL III. OPENE OF HALFGEDEKTE VISSCHERSVAARTUIGEN MET AANDUIDING VAN
HET AANTAL OPVARENDEN.

AANLEGHAVEN.	Aantal onder- nemingen.	Aantal vaartuigen.	AANTAL VAARTUIGEN TOEBEHORENDE		AANTAL OPVARENDEN.
			aan een opvarende	aan een nietopvarende	
Blankenberghe. . .	6	6	5	1	16
Coxyde . . .	—	—	—	—	—
De Panne . . .	17	17	17	—	35
Heyst . . .	—	—	—	—	—
Nieuipoort . . .	17	17	17	—	39
Oostduinkerke . . .	5	5	5	—	10
Oostende (1). . .	112	115	100	15	197
Zeebrugge . . .	—	—	—	—	—
Totaal 1927	157	160	144	16	297
» 1926	164	167	124	17	285
» 1925	187	190	142	48	288
» 1924	210	210	188	22	314
» 1923	225	230	196	35	395

(1) Twintig vaartuigen zijn afgetuigd.

TABEL IV.

SAMENSTELLING DER VISSCHERSVLOOT INGEVOLGE DE DRIJFKRACHT.
(GEDEKTE VAARTUIGEN MET STOOM MOTOR OF ZEIL).

AANLEGHAVEN.	Aantal ondernemingen.		Aantal vaartuigen.	TOTALE TONMAAT		Zeil alleen.	Zeil en donkey.	Zeil & hulpmotor	Stoom.
	Aantal	ondernemingen.		Aantal	vaartuigen.				
Blankenberghe . . .	12	12	32	406		1	—	31	—
Coxyde . . .	—	—	—	—		—	—	—	—
De Panne . . .	12	12	12	80		—	3	9	—
Heyst . . .	49	49	50	548		4	24	22	—
Nieuipoort . . .	20	20	22	142		2	—	20	—
Oostduinkerke . . .	4	4	4	24		—	—	4	—
Oostende) Stoom . . .	10	55	55	3370		—	—	—	55
) Zeil . . .	180	191	191	3119		1	37	153	—
Zeebrugge . . .	26	35	35	325		5	15	15	—
Totaal 1927	313	401	401	8014		13	79	254	55
» 1926	303	396	396	8138		21	90	227	58
» 1925	295	401	401	8850		47	118	185	51
» 1924	288	392	392	8909		70	150	129	43
» 1923	252	354	354	8452		79	166	64	45

TABEL V.

ALGEMEENE INDEELING DER VAARTUIGEN (OPENE EN GEDEKTE) INGEVOLGE DE BEMANNING.

AANLEGHAVEN.	Volledig aantal vaartuigen	Volledig personeel	Aantal vaartuigen wier bemanning bevat, de stuurman inbegrepen.												
			1 of 2 man.	3 man.	4 man.	5 man.	6 man.	7 man.	8 man.	9 man.	10 man.	van 11 tot 15 man.	van 15 tot 20 man.	van 20 tot 30 man.	
Blankenberghe	38	143	2	9	23	4	—	—	—	—	—	—	—	—	
Coxyde	—	—	16	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
De Panne	29	81	—	11	30	9	—	—	—	—	—	—	—	—	
Heyst	50	200	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nieuipoort	39	108	12	23	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Oostduinkerke	9	27	—	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Oostende (1)	361	1480	87	77	78	24	9	11	2	1	1	37	—	—	
Zeebrugge	35	160	—	3	12	15	5	—	—	—	—	—	—	—	
Totaal 1927	561	2199	117	142	150	52	14	11	2	1	1	37	—	—	
" 1926	563	2174	137	124	149	50	13	9	—	1	1	42	—	—	
" 1925	591	2058	140	128	166	40	10	1	8	—	—	34	—	—	
" 1924	602	1948	166	165	130	37	7	—	—	—	—	84	—	—	
" 1923	586	1859	196	137	154	21	2	—	1	—	—	31	—	—	

(1) Daarin 9 zeilsloepen en 20 opene of halfgedekte booten voorloopig afgetuigd, en vijf stoomsloepen varende op Fécamp (Frankrijk). Zij worden in de bijzondere kolommen niet in acht genomen.

TABEL VI. ONDERNEMINGEN AFHANGENDE VAN EENE HANDELSVENNOOTSCHAP.

AANLEGHAVEN	AANTAL ONDERNEMINGEN		AANTAL VAARTUIGEN	
	ZEIL	STOOM	ZEIL	STOOM
Blankenberghe	1	—	14	—
Coxyde	—	—	—	—
De Panne	—	—	—	—
Heyst	—	—	—	—
Nieuipoort	—	—	—	—
Oostduinkerke	—	—	—	—
Oostende	5	10	6	55
Zeebrugge	—	—	—	—
Totaal 1927	6	10	20	55
1926	6	10	22	57
1925	8	8	29	43
1924	9	7	23	37
1923	8	9	14	37

TABEL VII. BELGISCHE VAARTUIGEN DIE IN 1927 IN DE WESTERSCHELDE GEVISCHT HEBBEN
 BIJ TOEPASSING DER ARTIKELEN 6-11 DER OVEREENKOMST VAN 'S GRAVENHAGE.
 (VERKLARING VAN 27 FEBRUARI 1893).

AANLEGPLAATSEN	AANTAL VAARTUIGEN			GEZAMEN- LIJKE TONNEMAAT	AANTAL OPVARENDEN
	OPENE	HALF GEDEKTE	GEDEKTE		
Antwerpen	—	2	—	8	5
Doel	—	—	—	—	—
Kieldrecht	—	1	—	9	2
Rupelmonde	1	—	—	2	2
Bouchaute	—	15	—	142	36
Mariekerke	—	—	—	—	—
TOTAAL 1927.	1	18	—	161	45
» 1926.	5	17	—	156	47
» 1925.	8	18	—	174	56
» 1924.	5	18	—	179	52
» 1923.	—	17	—	156	40

II. — Het zeevisscherijpersoneel.

De verdegelijking van het beroepsonderwijs der zeevisschers, die verder vastgesteld wordt, evenzeer als de door den band aanhoudende welvaart der zeevisscherij stralen door in den algemeenen toestand van het personeel. Spijts de lichte vermindering van stoomvaartkracht en van het volledig aantal visschersvaartuigen, spijts de niet aanzienlijke aangroei der gedekte zeil- en motorvloot, is de getalsterkte der scheepsbemanningen voort aan het rijzen. De volledige opgave ervan bedraagt 2199 manschappen, tegen 2174 in het voorgaande jaar. Die aangroei is gering, maar voldoende om uit te wijzen dat de mangel aan beroepsvisschers, waarover zoo lang geklaagd werd, in het verslagjaar minder geworden is. (Tabellen V, VIII, IX en X).

Dit personeel kan als volgt gerangschikt worden :

	1925	1926	1927
Visscherij met stoom	492 of 23.9 t. h.	616 of 28 t. h.	589 of 27.0 t. h.
Visscherij (ged. vaart.	1278 of 62,1 "	1273 of 59 "	1313 of 59,5 "
met motor (op. vaart.	288 of 14,0 "	285 of 13 "	297 of 13,5 "
en zeil	<u>2058</u>	<u>2174</u>	<u>2199</u>

De betrekkelijke getalsterkte van het stoomtreilerspersoneel is dus met 1 t.h. verminderd, tengevolge van de verdwijning der drie lichte schepen te Oostende en Blankenberghe, waarvan wij hooger gewag gemaakt hebben.

Eene in het oog vallende verschuiving bestaat in het numeriek verband tusschen het dekpersoneel en het machienpersoneel der stoomtreilers. Het volwassen dekpersoneel was steeds talrijker dan het machienpersoneel. Voor de eerste maal, dit jaar, is de verhouding omgekeerd. De machienkamers, der stoomtreilers vereischen thans 234 manschappen tegen 186 in 1926, en het aantal matrozen is van 240 op 184 gedaald.

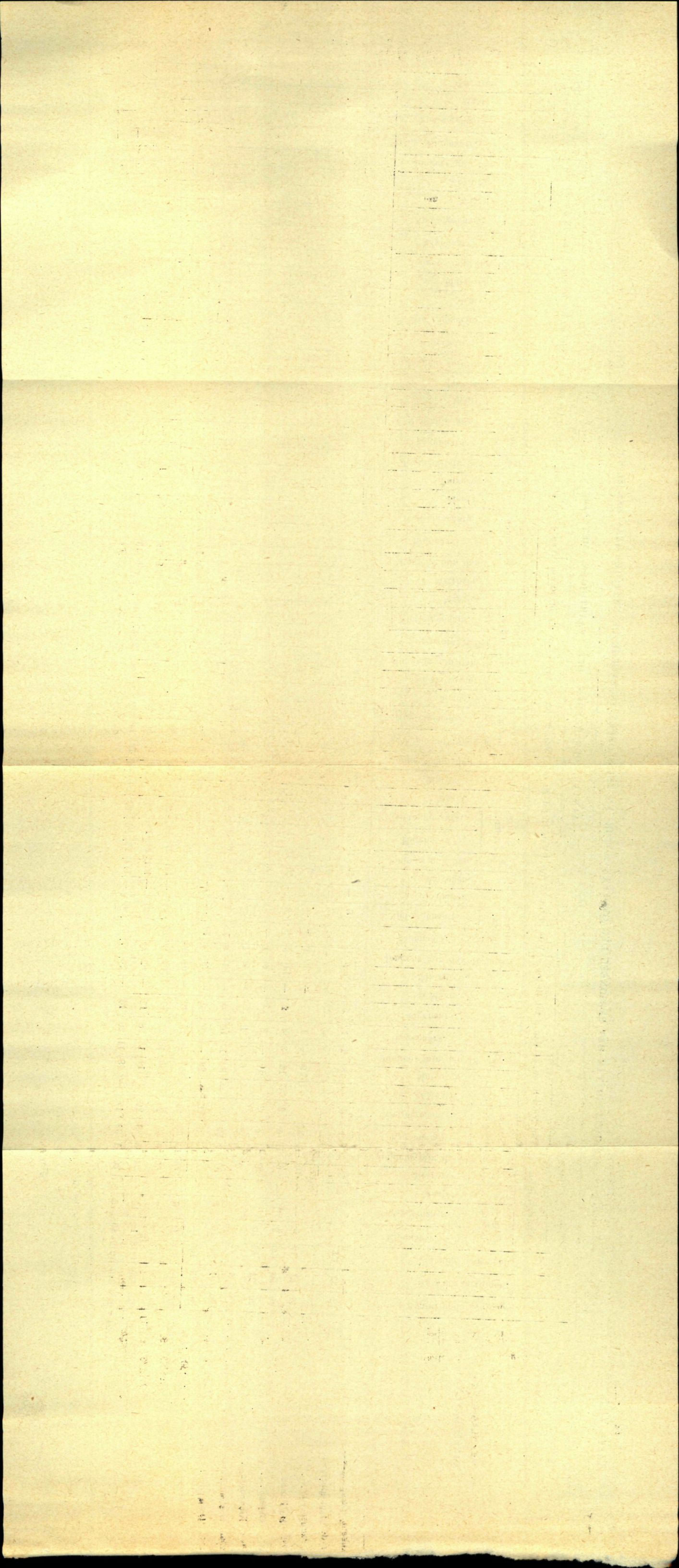
Deze omkeer is daardoor uit te leggen, dat er, in het verloop jaar, meer reizen op IJsland gedaan werden en bijgevolg meer stokers vereischt werden. De reederijen werven thans ook meer trimmers en leerlingen-stokers aan, ten einde, op een gegeven oogenblik, van dit personeel niet ontbloot te zijn.

TABEL VIII.

INDEELING VAN HET PERSONEEL DER GEDEKTE MOTOR- EN ZEILSLOEPEN INGEVOLGE DE NETTONMAAT DER SLOEP.

AANTAL OPVARENDEN DER VAARTUIGEN METENDE

	AANTAL OPVARENDEN DER VAARTUIGEN METENDE																															
	Min dan 5 ton.		Van 5 tot 8 ton.		Van 8 tot 10 ton.		Van 10 tot 15 ton.		Van 15 tot 20 ton.		Van 20 tot 25 ton.		Van 25 tot 40 ton.		Van 40 tot 50 ton.		Van 50 tot 60 ton.		Van 60 tot 70 ton.		Van 70 tot 90 ton.		Van 90 tot 100 ton en meer.									
	Aantal ondernemingen	Aantal vaartuigen.	Volledig personeel.	Eigenaars.	Niet-eigenaars.	Maats.	Matrozen.	Jongens min dan 18 jaar.	Stuurlieden.	Eigenaars.	Niet-eigenaars.	Maats.	Matrozen.	Jongens min dan 18 jaar.	Stuurlieden.	Eigenaars.	Niet-eigenaars.	Maats.	Matrozen.	Jongens min dan 18 jaar.	Stuurlieden.	Eigenaars.	Niet-eigenaars.	Maats.	Matrozen.	Jongens min dan 18 jaar.	Stuurlieden.	Eigenaars.	Niet-eigenaars.			
AANLEGHAVEN.																																
Blankenberghe.	12	32	127	—	—	—	1	6	—	18	1	1	5	—	17	1	—	8	—	28	1	1	6	—	—	21	1	—	4	—	12	—
Coxvde.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
De Panne.	12	12	46	5	—	—	3	—	—	9	—	1	—	—	3	1	1	—	—	3	—	1	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—
Heyst.	49	50	200	2	1	—	6	1	3	18	3	4	2	—	14	3	12	9	—	50	10	5	7	—	—	37	7	1	—	—	—	—
Nieuipoort.	20	22	69	10	1	—	20	1	3	10	—	—	3	—	6	1	—	1	—	3	—	2	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—
Oostduinkerke.	4	4	17	1	—	—	2	1	2	—	6	1	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oostende.	180	191	694	16	4	—	37	9	39	7	—	89	17	10	5	—	31	9	12	7	—	40	8	11	3	—	37	5	8	—	—	—
Zeebrugge.	26	35	160	—	—	—	—	—	—	22	—	5	5	—	28	4	10	—	—	36	7	2	—	—	—	8	—	3	—	—	—	—
Totaal 1927	303	346	1313	34	6	—	75	12	55	24	—	167	22	25	17	—	101	20	35	5	—	155	26	20	18	—	112	14	13	42	—	—
id. 1926	292	338	1273	34	7	—	66	9	53	24	—	156	16	27	17	—	104	13	37	24	—	147	27	18	20	—	111	16	40	10	—	—
id. 1925	273	350	1278	18	10	—	54	5	38	20	—	111	16	28	12	—	82	11	25	37	—	151	21	13	24	—	116	15	11	14	—	—
id. 1924	278	349	1240	10	6	—	30	1	32	14	—	88	11	26	16	—	88	7	37	40	—	174	13	17	23	—	106	13	14	13	—	—

Wat de matrozen aangaat, is het verschil uit te leggen door het feit dat de koks thans met de matrozen niet medegerekend worden.

De aanwinst van nieuwe visschers, door de zeilvloot aangemonsterd, is uitsluitelijk aan de stad Oostende te danken, waar hun getal van 646 tot 694, dit is met 7 t.h. geklommen is. Overal elders is het ofwel stilstand, ofwel lichte achteruitgang. Deze meerdere arbeidskracht is over gansch de vloot verspreid, maar is bijzonderlijk in de sloepensoort van 8 tot 10 T. te bemerken.

Het aantal scheepsjongens is geklommen van 192, in 1926, tot 198, of 10 t.h. in 1927. De voorgaande verhouding werd dus niet overtroffen; talrijke aanvragen van jongelingen, tot de plaatsingsorganismen gestuurd om in de zeevisscherij opgenomen te worden, blijven somtijds lang zonder nuttig gevolg, alhoewel wij in de zeilvloot slechts 127 scheepsjongens op 346 vaartuigen aantreffen. Een zekere vooruitgang is er nochtans sedert 1926 te bespeuren, toen wij slechts 116 jongens aantroffen. De verhouding blijft niettemin onvoldoende, spijs de offeringen en de krachtinspanning, door de openbare besturen gedaan, om aan dien toestand verbetering toe te brengen.

De Staats- Provincie- en gemeentepremiën, voor den aankweek van visschersscheepsjongens, werden immers in 1927 met dezelfde vrijgevigheid en luister als voorheen, uitgelooft.

De plechtige uitdeeling dezer premiën had den 13 November 1927 plaats, ten stadhuize van Oostende, onder het voorzitterschap van den heer Minister van Landbouw in persoon, die het beheer der zeevisscherij in handen heeft en er gelegenheid vond om den werkkring te bepalen die, op dit gebied, voor hem open staat en die gansch het economisch zoowel als het maatschappelijk belang dezer voornaamste kustnijverheid omvat.

De leermeesters van 82 Oostendsche scheepsjongens en 26 geprimeerde jeugdige visschers zelven waren, benevens de vooraanstaande plaatselijke overheden, met hunne familiën, op de plechtigheid tegenwoordig, en waren deelachtig aan ongeveer

15.000 fr. staatspremiën, 9234 fr. provinciepremiën en 10.000 fr. stadspremiën,

De uitdeelingen hadden in dezelfde voorwaarden, onder de bescherming der plaatselijke overheid plaats, te Heyst, Blankenberghe en De Panne.

Te Heyst en te Blankenberghe, waren 19 stuurlieden en 23 scheepsjongens in de uitdeeling der premiën betrokken. Die der Regeering bedroegen 3100 fr., die der Provincie 3900 fr., die der gemeenten nagenoeg dit laatste bedrag.

Te Nieuipoort en De Panne was de Staatstusschenkomst 1400 fr., en die der Provincie 1600 fr.; 5 jongens bekwamen het getuigschrift van bekwaamheid (2e jaar), en 3 anderen legden de 1e proef met welgelukken af.

De geringe uitbreidingskracht door de zeevisscherij in 1927 aan den dag gelegd, is ook op te merken in de verhouding tusschen de stuurlieden, eigenaars hunner sloep, en de anderen. In 1926, waren wij getuigen van eene weergalooze aanwinst van 36 eigenaars der sloep onder hun beheer: thans is er een lichte inzinking van hun getal van 220 op 217 te bespeuren, terwijl het aantal stuurlieden voor rekening van een reeder, onveranderd op 167 gebleven is.

De hoofdtak van den Belgischen visscher blijft steeds de vangst van versehe diepzwemmende visch met het trawl-net. Zij wordt bijna gansch het jaar door bedreven door de gansche gedekte zeil-, motor- en stoomvloot. Slechts in Augustus, verzaaken de stoomvaartuigen aan hunne gewone tochten, om in de Anglo-Iersche zeeëngten op de haringvangst met het trawl-net uit te varen. Deze reizen eindigen met de maand December.

De opene en halfgedekte schepen leggen zich, gansch de kust en gansch het zomerseizoen door, met voorkeur toe op de garnaalvisscherij, insgelijks met behulp van het kornet. Van November af, vinden zij eene loonende afwisseling in de sprotvisscherij die, met behulp van het stroopnet, tot in den loop van Februari gedaan wordt. Ondertusschen en gewoonlijk in het begin van Januari, is de verschijning in het Belgisch kust-

water der ijle haringbanken voor hen eene andere gelegenheid van aanwending der stroop- en drijfnetten. Dit jaar echter was de samenscholing van haringbanken langs de Fransch-Belgische kust zoodanig overvloedig, dat niet alleen de gewone scheepjes hun fortuin ermede beproefden, maar dat een ruim deel der gedekte motorsloepen en zelfs eenige stoomschepen er op los gingen, en dit niet alleen met het stroopnet, maar zelfs met hunne ontzaglijke sleepnetten. Dit heeft natuurlijk onder de kustvisschers, die aldus in hun voorvaderlijk bedrijf gestoord werden, eenige beroering teweeg gebracht. Het vraagstuk der bevissing der kustzee werd door hun toedoen aan het onderzoek van het zeevisscherijbeheer onderworpen.

TABEL IX.

— 22 —

INDEELING VAN HET PERSONEEL DER STOOMSLOEPEN TE OOSTENDE

JAAR	GETAL OPVARENDEN DER																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
	Aantal ondernemingen		Aantal vaartuigen		Volledig personeel		min dan 40 ton				van 40 tot 50 ton				van 50 tot 60 ton																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
							schippers		machienpersoneel		matrozen		jongens min dan 18 jaar		schippers		machienpersoneel		matrozen		jongens min dan 18 jaar		schippers		machienpersoneel		matrozen		jongens min dan 18 jaar																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
eigenaars	niet-eigenaars	maats																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				</

(*) Daarin vijf stoomvaartuigen varende uit Fécamp, in de afzonderlijke kolommen niet acht genomen.

INGEVOEGE DE NETTOTONMAAT DER VAARTUIGEN.

VAARTUIGEN METENDE.

van 60 tot 70 ton						van 70 tot 80 ton						van 80 tot 90 ton						van 90 tot 100 ton en meer																	
schippers						schippers						schippers						schippers																	
eigenaars		niet-eigenaars		maats		machienpersoneel		matrozen		jongens min dan 18 jaar		eigenaars		niet-eigenaars		maats		machienpersoneel		matrozen		jongens min dan 18 jaar		eigenaars		niet-eigenaars		maats		machienpersoneel		matrozen		jongens min dan 18 jaar	
—	4	14	56	69	13	—	2	4	16	20	4	—	3	3	12	15	3	—	5	5	23	26	5	—	5	5	23	26	5	—	5	5	23	26	5
—	12	12	48	60	11	—	4	6	24	30	6	—	4	4	15	18	3	—	4	4	16	20	4	—	4	4	16	20	4	—	4	4	16	20	4
—	10	10	40	50	10	—	6	7	28	35	7	—	5	5	19	23	4	—	5	5	20	25	5	—	5	5	20	25	5	—	5	5	20	25	5
—	10	10	40	40	10	—	7	10	40	40	10	—	4	4	16	16	4	—	5	5	20	20	5	—	5	5	20	20	5	—	5	5	20	20	5
—	10	10	40	50	10	—	10	10	40	50	21	—	4	4	16	17	5	—	5	5	20	26	10	—	5	5	20	26	10	—	5	5	20	26	10
—	10	10	40	52	18	—	10	10	41	56	18	—	5	5	22	27	7	—	6	6	25	34	10	—	6	6	25	34	10	—	6	6	25	34	10
—	11	11	60	43	14	—	10	10	53	40	18	—	5	5	29	22	5	—	6	6	33	27	13	—	6	6	33	27	13	—	6	6	33	27	13

TABEL X.
SAMENSTELLING VAN HET VISSCHERSPERSONEEL DER GEDEKTE VAARTUIGEN
(STOOM, MOTOR EN ZEIL).

AANLEGHAVEN.	STUURLIEDEN.		Maats	Matrozen	Jongens min dan 18 jaar	Machien personeel	Totaal
	Eige- naars	niet eigenaars					
Blankenberghe. . .	3	29	—	91	4	—	127
Coxyde . . .	—	—	—	—	—	—	—
De Panne . . .	12	—	—	31	3	—	46
Heyst . . .	28	22	—	125	25	—	200
Nieuipoort. . .	16	6	—	45	2	—	69
Oostduinkerke . . .	4	—	—	10	3	—	17
Oostende { stoom .	—	50	50	184	71	234	589
{ zeil, mot.	130	49	—	439	76	—	694
Zeebrugge . . .	24	11	—	111	14	—	160
Totaal 1927. . .	217	167	50	1036	198	234	1902
» 1926. . .	220	167	52	1068	192	190	1889
» 1925. . .	184	194	43	1000	163	186	1770
» 1924. . .	177	197	34	979	103	136	1626
» 1923. . .	148	184	32	871	100	129	1464

III. — De opbrengst.

De opbrengst der Belgische visschersvloot in de inheemsche havens, zooals zij door den verkoop in de mijnen vastgesteld werd, beloopt de som van 69.125.249 frs 19. Dit totaal is samengesteld 1) uit 63.644.503,30 fr. verkoopsom van de diepzwemmende visch (Tabel XVI), in dewelke echter 3.003.231,10 fr. haring, door de stoomsloepen met het kornet in de Anglo-Iersche zeeën gevangen, begrepen is; 2) 933.197,80 fr. (Tabel XX) drijfnetharing; 3) 4.548.488,04 fr. sprot.

Het hooger aangestipt totaal maakt een reuzenstap uit ten opzichte van het voorjaarsch bedrag, dat, wat de diepzwemmende visch betreft, op 53.320.881,40 fr. vastgesteld werd, daarin begrepen 2.544.228,50 fr. kornetharing der « Smalls », maar uitgezonderd 2.883.408,86 fr. sprot.

Voegen wij er dadelijk bij, dat de som van 69.126.249,19 fr. de volledige uitkomst der visscherijbedrijvigheid niet opgeeft. Moeten immers nog daarbij gevoegd worden de opbrengst der garnaalvisscherij en die der visch door Belgische visschersvaartuigen rechtstreeks in het buitenland gelost. De economische beteekenis der garnaalvisscherij mag, niet zonder reden, met die der sprotvisscherij vergeleken worden. Wat den verkoop in het buitenland betreft, hoeven wij slechts de statistiek der betrokken landen te raadplegen, om er de belangrijkheid van te beseffen. Aldus vernemen wij dat er in Engeland, in 1926, voor 69.632 £ Belgische visch gelost werd, wat de mooie som van 12.185.600 papier frank uitmaakt. Dit bedrag moet bij het tegoed onzer stoomtrawlers gevoegd worden. (Tabel XI).

Anderszijds, werd in hetzelfde jaar door Belgische stoom- of motortrawlers voor 25.644 gulden visch te Ymuiden verkocht, dit is 369.273,60 fr.

Op grond dezer opgaven, mag de ronde besomming der Belgische zeevischvangsten op 90 millioen geschat worden. Tot den goudstandaard van den Belgischen frank teruggebracht, beteekent die waarde nagenoeg de verdubbeling hunner vooroorlogsche economische kracht; het is bijgevolg van belang de bestanddeelen van dezen vooruitgang na te gaan.

Eerst en vooral, moet er aangestipt worden, dat de marktprijzen der diepzwemmende visch in de kustnijnen, om zoo te zeggen, doorlopend gunstig geweest zijn, en op zekere tijdstippen buitengewoon hoog gebleven zijn. Dit was voornamelijk zoo in de eerste maanden van het jaar, toen de stoomtrawlers, door verscheidene omstandigheden, genoot werden talrijke vangsten over het kanaal te lossen. Daardoor ontstond op de Belgische markt eene schaarschheid van koopwaar en eene medegaande prijsstijging, waardoor de motortrawlers bijzonderlijk gebaat werden, des te meer daar hunne vangkracht aanzienlijk toegenomen is en zij aldus in staat waren, in een zekere maat, aan de plaatselijke behoeften te beantwoorden. Het geschil, naar aanleiding dezer misstanden, tusschen de reederij en den koophandel ontstaan, werd ondertusschen bijgelegd tot welzijn der inheemsche bevoorrading met behulp der stoomtrawlers, totdat de periodische inzinking der vischprijzen in de zomermaanden de grootreederijen opnieuw aanzette hun geluk grootendeels op de Engelsche markten te beproeven, ten einde de marktprijzen te Oostende niet heel en al onloonend te maken. Deze laatste immers brachten in Juli 561.260 fr. min op dan in dezelfde maand van het voorgaande jaar, althoe wel er 361.600 kil. meer visch te koop gesteld werd. Die toestand sleepte overigens nog een tijd lang aan in Augustus-September, toen de stoomvloot de haringtochten in de Iersche zeeën aangevangen had, maar het aanbreken der wintermaanden en de leemten, die de afzijdigheid dezer vloot in de verse vischvangst teweeg bracht, herstelden weldra het evenwicht, zoodat op het einde van het jaar nagenoeg de zeer hooge prijsverhoudingen teruggekeerd waren, die wij voor het begin vastgesteld hebben.

De algemeen gunstige uitkomst krijgt haar beslag in den middenprijs der visch van stoomsloepen te Oostende, die 3,20 fr. bedraagt, tegen 2,30 fr. in 1926, en ook nog in den middenprijs der visch van motortrawlers die op 3,85 fr. mag vastgesteld worden, tegen 3,40 fr. in het voorgaande jaar.

De trawlnetharing der Iersche zeeën maakt een bestanddeel

uit van de uitslagen der stoomvisserij, zoodanig dat hare opbrengst ten rechte of ten onrechte bestempeld wordt als de gunstige of schadige slotsom van een bedrijfsjaar. In 1927, heeft zij in België slechts 841.720 kil. opgebracht, die niettemin voor 3.003.231 fr. verkocht werden, dit is 356 fr. de 100 kil., tegen 344 fr. in 1926. Een ruim deel der Belgische haringvangst werd overigens in Engeland aan den man gebracht, en is dus in het bovenstaande niet begrepen. De algemeene uitkomst is niettemin onvoldoende, uit oorzaak der magere vangsten die in de twee eerste maanden der teelt gemaakt werden. Het was slechts in de laatste weken dat de reederijen erin gelukten genoeg het in dit opzicht onvoldoende zakencijfer van 1926 wat te boven te gaan.

De haringvisserij werd gelukkiglijk ook nog onder een anderen vorm met bijval bedreven, namelijk door de kustvischers, met behulp van drijf- of stroopnetten in het voorjaar. Voor de eerste maal treffen wij dit bedrijf in de annalen der Oostendsche mijn aan, met een bedrag van 1.043.492 kil., die voor 867.131.85 fr. verkocht werden. Voorheen werd deze visserij slechts door eenige sloepen der westkust gedaan; thans heeft zij, dank hare loonende uitkomst, bijna de algemeenheid der kustvischers en zelfs talrijke motor- en stoomschepen aangetrokken. Te Nieupoort werd er 61.944 kil. haring voor fr. 66.065.95 fr. verkocht. De middenprijs dezer haringsoort die in den handel onder den stempel van « ijle » doorgaat, bedraagt dus slechts 79 fr. de 100 kil.

De sprotvisserij werd in al de wintermaanden van 1927 met algemeen en naijver door de kleine vaartuigen nagestreefd. Hare volledige opbrengst te Zeebrugge en Oostende was fr. 4.548.488,09. Een gansch vergelijkbaar cijfer kan voor 1926 niet aangegeven worden, omdat in de eerste maanden van dit jaar de verkoop nog niet algemeen in de kustmijnen gedaan werd. Wij kunnen slechts vaststellen dat het seizoen 1926-1927 in het opzicht der vangst tamelijk boven dit van 1927-1928 staat. In het eerste immers werd 8.387.877 kil. sprot voor 5.088.011,44 fr. afgezet; in het laatste komen wij te Oostende tenauwernood

aan 6.246.098 kil. met eene waarde van 4.389.698 fr. De middenprijs in het eerste seizoen was 60 fr., en 70 fr. in het tweede. In dit laatste opzicht bestaat er dus eenige vergoeding. Haar kentceken in het laatste seizoen was, dat de sprotscho'en zich meer ophielden langs de oostkust dan langs de midden- en westkust, waar de kern der visschers gevestigd is, en dat aldus een aanzienlijk deel van den handel naar Zeebrugge verplaatst werd.

De haring- en sprotvisscherijen hebben gansch den winter door een heele reeks inlegfabrieken en rookerijen in het leven gehouden, die langs de kust alleen honderden handen in het gure jaargetijde eene welgekomen bedrijvigheid bezorgen. Zij dragen daarenboven, door een niet onaanzienlijken uitvoer naar de Noorsche en Duitsche Staten bij tot de ontplooiing van den Belgischen buitenhandel.

De garnaalvisscherij is waarschijnlijk degene die in het verslagjaar het minst voldoening gegeven heeft, al kunnen wij dit vermoeden niet door juiste opgaven staven. Over het algemeen toch werd er, zelfs in de warmste zomermaanden, over de schraalheid der vangsten geklaagd en, tot in de beroepskringen wordt er te dien aanzien op overbevissing der kustzee gewezen. Wat er ook van zij, de schaarschheid der koopwaar werd meer dan eens door overtollige prijzen bevestigd.

Betrachten wij thans in de opbrengst den invloed waar te nemen der technische evolutie die in de zeevisscherij plaats gehad heeft, dan komt men tot het besluit dat een ruim aandeel van den vooruitgang, in den aanvang van dit kapitel vastgesteld, aan deze evolutie toekomt.

Ongelet de stoomvloot, die sedert 1913 met 21 eenheden aangegroeid is, maar die in 1927 hare productiekracht niet vermeerderde, heeft de motorvloot haar vangvermogen in dit jaar aanzienlijk uitgebreid. Hare opbrengst is dus natuurlijk, in de verscheidene kusthavens, van 16.807.715,60 fr., in 1926, tot fr. 22.392.162,65, in 1927, gestegen. Een zeer ruim aandeel der aanwinst van dit jaar komt haar dus ten goede.

TABEL XI.

DE VOORTBRENGST DER STOOMVISSCHERIJ TE OOSTENDE (1912-1927). ⁽¹⁾

JAAR	Aantal stoomsloepen op 31 December	Volledige nettotonmaat	Gezamentlijke voortbrengst	Gemiddelde nettotonmaat	Voortbrengst per ton
1912	26	2039	fr. 3.230 049,00	78	fr. 1584,00
1913	29	2256	3 555.147,90	77	1576,80
1919	24	1711	4.027.723,40	71	2348,17
1920	33	2319	13.685.783,80	70	5901,50
1921	39	2736	14.206.556,40	70	5192,50
1922	42	2940	13 441.454,90	70	4572,00
1923	43	3126	17.441.661,50	71	5547,00
1924	41	2863	21.408.579,80	70	7477,00
1925	49	3038	23.960.742,30	62	7887,00
1926	56	3427	30 875.079,10	61	9009,00
1927	55	3370	36.374.957,10	61	10784,00

⁽¹⁾ Twee kleine Blankenbergsche stoomtreilers brachten in 22 reizen 51.387 fr. op.

TABEL XII.

OPBRENGST VAN DEN VERKOOP IN DE

MAANDEN	BELGISCHE VISCH			
	STOOM- VAARTUIGEN	ZEIL- VAARTUIGEN	MOTOR- VAARTUIGEN	VERSCHIEDENE (1)
Januari . .	2.499.077,40	942.032,90	1.761 612,70	65.755,50
Februari . .	2.845.772,70	586.145,50	1.289.490,80	73.941,50
Maart . . .	3.864.771,50	385.528,50	805 459,80	99.371,50
April . . .	3.618 462,10	474.344,00	832.018,50	90.350,00
Mei	2.582.747,20	227.522,00	695.280,30	83.834,00
Juni	2.639.547,00	210.334,00	933.164,50	85.508,50
Juli	2.403.535,90	262.804,00	1.018.085 50	109.721,00
Oogst. . . .	3.478.422,80	357.326,50	1.126.775,50	123.039,50
September .	3 246.821,20	279.634,00	949.171,00	97.013,00
Oktober . .	3.427.844,50	339 323 50	1 565.767,70	90.722,00
November .	3 146 034,00	314.549,00	1.434.660,20	74 411,00
December .	2.621.920,80	297 564,00	1.458.682,00	57.503,50
Totalen 1927	36.374.957,10	4 677 107,90	13 870.168,50	1.051.171 00
1926	30.875.079,10	5.216.401,30	10.269.794,40	
1925	23.960.742,30	6.257.260,60	7 567.455,20	
1924	21.408.579,80	9.426 744,07		

(1) Kleinvisch en visch komende uit het binnenland, alsook paling en kreeften, enz.

STEDELIJKE VISCHMIJN TE OOSTENDE IN 1927 (in franken).

Engelsche	Fransche	Hollandsche	Deensche	TOTAAL
—.—,—	19.790,20	42.259,50	—,—	5.330.528,20
—.—,—	19.588,90	11.396,70	—,—	4.826.336,10
—.—,—	—,—	9.572,—	—,—	5.164.703,30
1.170,—	—,—	—,—	2.077,—	5.018.421,60
19.436,30	10.988,—	—,—	—,—	3.619.807,80
6.044,—	19.540,—	—,—	—,—	3.894.138,00
595,—	26.333,—	—,—	—,—	3.821.074,40
39.878,—	24.325,—	—,—	—,—	5.149.767,30
8.257,60	30.831,—	—,—	—,—	4.611.727,80
—.—,—	38.138,—	1.675,—	—,—	5.463.470,70
76.230,50	417,—	715,—	—,—	5.047.016,70
3.075,—	15.260,—	1.430,—	—,—	4.455.435,30
154.686,40	205.211,10	67.048,20	2.077,00	56.402.427,20
208.693,60	223.570,70	69.146,00	—,—	46.862.685,10
291.962,50	143.391,90	38.392,80	—,—	38.272.665,40
186.107,50	315.060,50	159.098,70	,—	34.871.116,80

TABEL XIII.

ALGEMEENE TABEL DER AANVOEREN

MAANDEN	BELGISCHE VISCH			
	Stoom- vaartuigen	Zeil- vaartuigen	Motor- vaartuigen	Ver- scheidene
Januari	739.200	223.200	459.900	22.800
Februari	856.900	134.200	251.400	28.700
Maart	1.205.800	86.700	211.000	36.200
April	930.900	66.000	175.000	31.000
Mei	937.700	42.800	191.000	34.200
Juni	853.300	34.900	222.700	30.000
Juli	852.500	41.800	233.400	36.500
Oogst	1.176.900	76.600	265.400	41.100
September	1.003.100	51.300	276.900	34.200
Oktober	905.800	102.000	472.200	30.400
November	788.300	82.200	418.500	29.500
December	780.900	97.700	449.200	27.800
TOTAAL 1927	11.031.300	1.139.400	3.629.600	382.400
1926	10.192.800	1.338.800	3.017.000	
1925	10.360.000	1.937.700	2.956.000	
1924		13.152.500		

VISCH GEDURENDE HET JAAR 1927 (in kilogrammen).

Engelsche	Fransche	Hollandsche	Deensche	TOTALEN
—	5.700	15.400	—	1.566.200 kg.
—	4.600	3 200	—	1.282.000 »
—	—	5.800	—	1.545.500 »
260	—	—	700	1 203.800 »
5.400	4.100	—	—	1.215.200 »
1.700	3.300	—	—	1.145.900 »
200	5.200	—	—	1.169.600 »
5.300	4.700	—	—	1.570.000 »
1.600	5.100	—	—	1 372.200 »
—	14.000	500	—	1.524.900 »
30.400	200	200	—	1 349.300 »
500	5.300	2 000	—	1.363 400 »
45.300	52.200	27.100	700	16 308.000 »
75.100	58.950	20.950		14.703 600 »
213.350	45.700	17.850		15 537.550 »
76.110	113.730	67.200		13.435.000 »

TABEL XIV.

DE VOORTBRENGST VAN DIEPZWEMMENDE VISCHE DER BELGISCHE MOTORSLOEPEN INGEVOLGE
DEN VERKOOP IN DE MIJNEN VAN OOSTENDE, BLANKENBERGHE, NIEUWPOORT EN ZEEBRUGGE
(1924-1927).

JAAR	OOSTENDE			BLANKENBERGHE			NIEUWPOORT			ZEEBRUGGE (1)			TOTAAL		
	Aantal vangsten	Opbrengst	Aantal vangsten	Opbrengst	Aantal vangsten	Opbrengst	Aantal vangsten	Opbrengst	Aantal vangsten	Opbrengst	Aantal vangsten	Opbrengst	Aantal vangsten	Opbrengst	Aantal vangsten
1924	772	fr. 3.238.132,40	1340	fr. 1.591.381,85	821	fr. 89.720,—	388	fr. 537.677,75	3821	fr. 5.451.911,50					
1925	1913	7.565.775,10	2189	2.361.757,20	1581	192.016,—	—	—	5629	10.119.548,40					
1926	2308	10.262.794,40	3122	3.560.965,20	2383	703.965,—	773	2.266.989,—	9586	16.807.715,60					
1927	2349	13.870.368,50	3058	4.164.705,85	3344	901.165,30	749	3.455.923,—	9500	22.392.162,65					

(1) Een zeer gering deel dezer voortbrengst werd aangebracht door zeilvaartuigen.

TABEL XV.

DE VOORTBRENGST VAN DIEPZWEMMENDE VISCH DER BELGISCHE ZEILSLOEPEN INGEVOLGE
DEN VERKOOP IN DE MIJNEN VAN OOSTENDE, BLANKENBERGHE, NIEUPOORT EN ZEEBRUGGE
(1912-1927). (*)

JAAR	OOSTENDE	BLANKENBERGHE	NIEUPOORT	ZEEBRUGGE	TOTAAL
	Aantal vangsten fr.	Aantal vangsten fr.	Aantal vangsten fr.	Aantal vangsten fr.	Aantal vangsten fr.
1912	1.531.597.00	352.539.00	192.999.80	—	2.130.226.00
1913	1.494.085.48	456.110.45	246.089.30	—	2.201.937.73
1919	6.906.696.65	1.475.773.60	251.741.80	—	8.382.470.25
1920	9.478.681.60	2.028.854.65	—	—	11.507.536.25
1921	7.750.880.30	1.554.000.40	—	—	9.304.880.70
1922	6.682.741.40	1.654.540.60	—	—	8.337.282.00
1923	9.426.744.70	2.027.251.00	—	—	11.683.607.70
1924	3587.9.510.530.70	3370.665.593.70	229.612.00	—	10.466.637.20
1925	2686.6.258.940.60	2255.333.260.95	2801.290.512.80	1074.1.702.137.90	8.622.391.45
1926	1594.5.216.401.30	961.122.312.55	1451.254.897.85	—	5.593.611.70
1927	1277.4.677.107.90	139.20.693.95	422.128.194.70	—	4.825.986.55

(*) Tot 1923, is de opbrengst der motorsloepen in de opgaven begrepen

TABEL XVI.

DE VOORTBRENGST VAN DIEPZWEMMENDE VISCH DER BELGISCHE VISSCHERSVLOOT INGEVOLGE
DEN VERKOOP IN DE KUSTMINEN (1912-1927)

JAAR	STOOMSLOEPEN	ZEILSLOEPEN (1)	MOTORSLOEPEN	TOTAAL
	fr.	fr.		fr.
1912	3,230,049.00	2,130,266.49		5,526,099.69
1913	3,555,147.90	2,201,937.73		5,757,085.63
1919	4,027,723.40	8,382,470.25		12,410,193.65
1920	13,685,783.80	1,507,536.25		25,193,322.05
1921	14,399,645.95	19,305,780.40		23,705,426.65
1922	13,441,454.90	8,337,282.00		21,778,736.90
1923	17,441,661.50	1,683,607.70		29,125,369.20
1924	21,727,653.35	10,466,637.20	5,451,911.50	37,646,202.05
1925	24,184,850.70	18,622,391.45	10,119,548.40	42,926,790.55
1926	30,919,556.10	5,593,611.70	16,807,713.60	53,320,881.40
1927	36,426,344.10	4,825,996.55	22,392,162.65	63,644,503.30

(1) Tot 1923 inbegrepen, is de opbrengst der motorvaartuigen in de opgaven voor zeilsloepen vervat.

IV. — De zeevischhandel.

De handelsbeweging tusschen de kust, de Belgische binnenmarkten en het buitenland, was, in 1927, drukker, dan in 1926, in dezelfde maat als de vischaanvoeren op de Oostendsche vischmijn, vanwege de inlandsche reederijen, regelmatig en aanzienlijker waren. Wij hebben vastgesteld dat, in dit opzicht, de toestand in het verslagjaar ook niet heel en al normaal was. Stoomvaartuigen werden ondertusschen door de markttoestanden ertoe gedwongen, hunne vangsten in de buitenlandsche havens af te zetten. Die voorvallen wijzen eens te meer op de tegenstrijdigheid die in den Belgischen vischhandel bestaat, in dien zin, dat de bevoorradig van het land in versehe waar van twee verscheidene bronnen uitgaat; de kustmijnen eenerzijds, en de binnenmarkten anderzijds, die geregeld aanzienlijke buitenlandsche consignatiën betrekken. Aldus worden onze visscherijondernemingen in hun ontwikkelingvermogen beperkt, zoodanig dat alle omstandigheid die op den verkoop inwerkt, zooals vermindering van het vischverbruik in de zomermaanden of overvloediger toezending van buitenlandsche consignaties in den winter, even nadeelig zijn voor den eigen afzet en de reederijen dwingen, met hunne vangsten, de inheemsche havens te ontwijken, ten einde de overstelping der markt en de instorting der prijzen te voorkomen. De verovering der Belgische vischmarkten door de verzenders der kust en de vischverspreiding in de streken waar zij tot nu toe weinig ingang gevonden heeft, blijken meer en meer hoofdvereischten te zijn voor de ontplooiing en de loonende uitbating onzer visscherijondernemingen en havens.

In 1927, werden 15.997,500 kil. zeevisch van de kust door de Belgische spoorwegen naar het binnenland vervoerd. (Tabel XXIII), tegen 14.717.000 kil. in 1926, dat, zooals men weet, voor de stoomtrawlers een jaar van grooten afzet in Engeland geweest is. De aanwinst komt bijna uitsluitelijk Oostende toe; zij doet zich op bijna al de vischmarkten van het land opmer-

ken. De Belgische visch heeft dus, in de maat zijner beschikbaarheid, veld gewonnen.

Dit wordt vastgesteld te Antwerpen (Tabel XXII), waar de Oostendsche visscherij voor 215.467,50 fr. visch te koop gebracht heeft, som die in de vijf laatste jaren niet meer bereikt werd. De buitenlandsche verzendingen waren overigens in deze stad eenigzins verminderd: zij daalden van 5.091.801,60 op 5.027.400,30 fr. Het Antwerpsche afzetgebied, zoowel als het Brusselsche, verdient de bijzondere belangstelling onzer handelaars.

Te Brussel zijn de gezamenlijke inzendingen van 81.391 coli in 1926 gevallen op 80.158 coli, in 1927; maar de besomming daarentegen is, in denzelfden tijd, van 11.861.771,75 fr. tot fr. 13.807.856,25 gerezen. (Tabellen XVIII en XIX).

In deze hoeveelheden is de visch onzer kust toch nog slechts voor 15.793 coli, tegen 12.681, in 1926, begrepen. Er is vooruitgang, maar men is nog verwijderd van de 33.342 coli, die in 1920 geleverd werden; die vooruitgang bestaat overigens in dezelfde maat als er achteruitgang der Nederlandsche consignatiën is. Deze zijn sedert 1922, zooals de algemeene Nederlandsche vischexport naar België, in gestadige vermindering; zij zijn gevallen van 71.567 coli, in 1922, op 49.546 in 1926, en 41.819 in 1927. Daarentegen, hebben de Engelsche, de Deensche en voornamelijk de Duitsche visch (deze laatste 128 coli, in 1920, 15071 in 1926, en 19347 in 1927), te Brussel wel vooruitgang gedaan.

De twee voorname verbruikscentrums, Brussel en Antwerpen, geven een beeld van hetgeen zich in de overige plaatsen van het land afgespeeld heeft. Overal zijn de verkoop en het aandeel der Belgische visch toegenomen.

Te Gent namelijk, boeken wij 17679 coli, verkocht voor fr. 1.373.078,50, tegen 18099 coli en 1.323.561,50 in het voorgaande jaar. In deze 17679 toezendingen kwam het buitenland, voornamelijk Holland, tusschen voor 6065 coli, tegen 7694, in 1926.

Te Mechelen, 7164 coli, waarvan 4254 Hollandsche, in 1926, en 8348 waaronder 5172 Hollandsche, in 1927. In deze stad is

bij uitzondering de Hollandsche invoer wezenlijk toegenomen.

Te Luik, wordt de verkoop in vijf verkoophallen en een privaategesticht, en het verbruik in de voornamen gestichten op 1.161.022 kil. vastgesteld, waaronder 74.070 kil. Hollandsche visch. In 1926, waren dezelfde verkoop en verbruik slechts 1.074.540 kil., waarvan 138.000 kil. uit Holland. Hier ook dus is de buitenlandsche invoer gedaald.

Te Dendermonde, Leuven, Lier, Lokeren en St Nikolaas (Tabel XVIII) eveneens, is de vischhandel merkelijk gestegen, zoodanig dat de gezamenlijke verkoop in al de inachtgenomen steden 23.514.079,96 fr. bedraagt, tegen 20.624.543,41 fr. in 1926.

Het blijft ondertusschen te betreuren dat in verscheidene steden, zooals Kortrijk, Yperen, Doornik, Rousselare, waar voorheen tamelijk veel gewone visch afgezet werd, en in talrijke andere, waar de vischhandel om zoo te zeggen onbekend is, de aangestipte verbetering geen sporen nagelaten heeft. Op dit gebied ook kan voorzeker vooruitgang betracht worden.

Wat het vervoer van de kust naar het buitenland aangaat, valt er evenmin te klagen. Dit vervoer immers was, in 1927, 8.386.000 kil. tegen 7.782.100 kil. (met inbegrip van 513.000 kil. naar het Groot-Hertogdom Luxemburg), in 1926. De aanwinst is echter uitsluitelijk aan den afzet in Duitschland te danken, dat de voornaamste afnemer is voor sprout en haring, geschikt voor de inlegfabieken; deze afzet is van 3.708.100 kil. tot 5.239.000 kil. geklommen, terwijl die naar Frankrijk viel van 2.953.000 kil. op 1.998.000 kil.: die naar Zwitserland en Nederland hebben geen merkenswaardige verandering ondergaan.

Stippen wij ook de toenemende handelsbetrekkingen met het Groot-Hertogdom Luxemburg aan, die de verzending van 601.000 kil. zeevisch tegen 513.000 kil. in 1926 teweeggebracht hebben.

Het uitgangspunt van dit vervoer is ten grooten deele Oostende, dat over den alleenhandel met Duitschland beschikt. De overige kusthavens komen slechts in het totaal bedrag tusschen voor een aandeel, dat tot nu toe niet van ontwikkeling getuigt.

De bijzondere tarifeering voor vischvervoer werd in het jaar 1927 door het Spoorwegbeheer behouden. Zooals verleden jaar,

werd den verzenders gemak verleend, wat betreft de aanneming der wagens, zonder de voorgeschreven weging en na de gewone uren van sluiting der kantoren.

Bovendien werden bijzondere maatregelen getroffen, met het oog op het regelmatig en snel vervoer van de vischwagens naar de verscheidene bestemmingplaatsen, namelijk a) aanlegging 's Zondags van den trein G. G.8 tusschen Oostende en Herbesthal, als een bepaalde tonnenmaat voorhanden was ; b) opmaking, in overleg met de betrokken naburige spoornetten, van snelle uurregelingen naar Nederland over Esschen of Hamont, naar Duitschland over Herbesthal, naar de Fransche centra Douarnenez, Concarneau en Marseille, en naar Italië, over Modane of Ventimiglia.

De aanvoer van visch rechtstreeks van de visscherijstreken, door uitheemsche vaartuigen, (Tabel XXI), levert, zooals in de laatste jaren, weinig belang op. Hij bevat eenige vangsten te Oostende, Zeebrugge en Nieuipoort gelost en 492.254,40 fr. besommende, waarin 74 636 fr. (Tabel XX) haring niet begrepen is.

TABEL XVII.

DE VERKOOP VAN VERSCHE HARING IN DE BELGISCHE KUSTMIJNEN IN 1924-1927.
 BELGISCHE VANGST. BUITENLANDSCHE VANGST.

AANLEGHAVEN DER SLOEPEN	Kornet		Drijfnet of stroopnet		Kornet		Drijfnet of stroopnet	
	Kilog.	Op- brengst fr.	Kilog.	Op- brengst fr.	Kilog.	Op- brengst fr.	Kilog.	Op- brengst fr.
Nieuwpoort			61.944	66.066				
Oostende	841.720	3.003.231			10.395	16.843		
	1.043.492	867.132					28.985	57.945.—
TOTAAL 1927	1.885.212	3.870.363	61.944	66.066	10.395	16.843	28.985	57.945.—
1926	739.365	2.544.228	10.350	20.300			14.850	33.778.—
1925	1.785.052	4.942.508	15.850	39.286			142.945	128.220.50
1924	2.302.110	3.931.223	18.000	32.431			34.265	49.641.—

TABEL XVIII.

DE VISCHVERKOOP IN DE VOORNAAMSTE

JAAR	Antwerpen	Bergen	Brugge	Brussel	Dendermonde	Geat	Leuven
	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.
1919	4,887.710.30	18.552.00	2.710	6.717.113.75	63.037.00	1,016.359.00	386.515.80
1920	4,700.332.20	—	—	7.559.445.25	87.247.49	725.182.50	684.087.40
1921	4,923.918.80	—	—	7,607.345.50	109.402.99	1.017.326.75	694.053.94
1922	5,392.610.90	60.762.00	—	8,606.549.70	90.904.56	1.193.421.50	650.933.15
1923	4,619.119.50	9.421.50	—	9,985.530.25	76.052.80	1,160.111.41	635.263.80
1924	4,396.141.50	—	—	11,165.717.00	142.439.00	1,143.892.50	722.091.00
1925	4,998.505.—	—	—	11,527.651.50	191.446.50	1.312.976.75	832.779.90
1926	5,290.646.20	—	—	11,844.386.25	187.016.50	1,325.581.50	800.150.50
1927	5,348.717.90	—	—	13.807.856.25	276.722.90	1.373.078.50	1067.560.95

GEMEENTEMIJNEN VAN BELGIE (1919-1927).

Lier	Lokeren	Mechelen	S.Nikolaas	Yper	Rousse- lare	Totaal
fr.	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.
24.843.40	36.247.00	398.339.60	39.086.30	—	—	13,583.084.25
53.941.90	29.000.00	592.964.00	33.666.20	—	—	14,446.049.44
73.131.75	25.017.60	596.286.40	33.678.50	—	—	15,190.917.83
50.003.12	23.812.20	650.312.60	29.173.00	—	—	16,748.482.83
35.042.60	11.648.30	663.158.20	21.407.50	—	—	17,216.764.86
75.189.90	32.118.80	803.730.80	19.936.70	—	26.000.00	18,527.917.20
127.772.15	87.792.90	922.165.20	34.287.06	—	—	20.105.376.96
129.482.00	93.500.20	910.056.40	42.723.86	—	—	20,624.543.41
183.451.90	101.767.30	1.227.984.00	84.990.15	—	—	23.514.079.96

TABEL XIX.

DE VERZENDING VAN VISCH NAAR DE
(Pakken, manden)

PLAATS VAN VERZENDING	1913	1914	1920
Oostende	21.194	25.429	33.176
Blankenberghe	789	63	166 3
Heyst			
Nederland	79.464	72.764	51.768
Engeland	4.824	391	1.227
Duitschland	9.826	—	128
Frankrijk	2.675	726	1.467
Noorwegen	1.101	1.097	735
Canada	21	22	2
Luxemburg	89	—	13
Spanje	—	2	—
Binnenland	—	—	532
Denemarken.	—	—	—
Opbrengst van den verkoop aller verzendingen. fr.	2.343.389	6.717.113.75	7.559.445 25

VISCHMIJN TE BRUSSEL (1913-1927).

en tonnen).

1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927
19.436	13.838	9.861	10.306	16.283	11.468	12.967
138	156	121	59	25	1.213	2.826
—	—	—	—	—	—	—
63.340	71.567	66.387	64.025	61.151	49.546	41.819
488	507	632	1.038	852	456	734
12.443	17.626	6.907	3.313	10.727	15.071	19.347
2.237	1.213	1.861	432	985	835	506
1.350	2.120	1.589	1.702	2.246	2.136	1.148
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	140	50	23	31	12	13
—	683	1.183	2.909	2.833	654	788
7 607.345.00	8.606 549.70	9 985.539.25	11.165 717 00	11 597.651.50	11.861.771.75	13 807.856.25

TABEL XX.

OPGAVE DER VOORNAAMSTE VISCHSOORTEN

SOORTEN	1921		1922		1923	
	Getal manden, kisten en tonnen	Opbrengst	Getal manden, kisten en tonnen	Opbrengst	Getal manden, kisten en tonnen	Opbrengst
Oesters (tonnen)	48	fr. 1.023	3	fr. 27.25	8	fr. 166.50
Kreeften en stekelkrab- ben.	767 (36,976 stuk)	221.522.50	831 (51,963 stuk)	231.754.25	378 (20 144 stuk)	128.464. —
Zalm	265 (1 421 stuk)	105.975. —	601 (3.565 stuk)	226.944.25	1 464 (1 464 stuk)	136.665. —
Tongen	5.242	806.511.50	4.518	1.062.333.60	2.235	829.193.25
Grieten	641	84.619.25	1.058	133.017. —	525	100.238. —
Kabeljauw	19.917 (202 073 stuk)	1.734.455.50	19.308 (226.055 stuk)	1.812.157.50	17.922 (208.332 stuk)	2 587 244 75
Terbut	1.613 (13.766 st.)	281.773.50	2.683 (22 300 stuk)	457.555.35	1697 (15.249 stuk)	463.501.25
Steur	71 (137 stuk)	21.334	81 (151 stuk)	250.80	57 (117 stuk)	20.701 —
Heilbut	574 (4.296 stuk)	154.979.75	953 (7.661 stuk)	289.369. —	499 (4.038 stuk)	279.640. —
Pladijs	7.358	538.170.50	10.724	614.003. —	8.683	721.398. —
Roggen en vleten: . . .	17.221	1.253.832.50	18.255	1.215.700.25	14.872	1 547 091 —
Schelvisch	13.157	770.606	14.679	833.755.25	10.038	975.508.25
Makereel	1.780	123.600.50	2.580	141.719.75	2.660	155.551.75
Riviervisch.	182	7.726	52	2.795.75	89	5 066 —
Andere soorten	32.056	1.501.211	31.587	1.550.332.75	27.620	2 035 240 50

VERKOCHT IN DE VISCHMIJN TE BRUSSEL (1921-1927).

1924		1925		1926		1927	
Getal manden, kisten en tonnen	Opbrengst	Getal manden, kisten en tonnen	Opbrengst	Getal manden, kisten en tonnen	Opbrengst	Getal manden, kisten en tonnen	Opbrengst
5	fr. 165.—	5	fr. 166.75	2	fr. 196.—	3	fr. 186.—
165 7.435 stuk	47.272.25	239 (13.717 stuk)	112.907.25	147 (6.202 stuk)	62.607.—	79 (2.407 stuk)	30.295.—
140 796 stuk	59.226.—	59 (227 stuk)	32.350.75	62 (339 stuk)	30.901.—	63 (264 stuk)	32.214.—
2.201	965.457.—	1921	912.162.—	1.531	779.502.—	1.611	1.097.392.75
632	130.395.—	532	120.223.—	413	101.857.75	434	117.380.25
15 898 186.752 stuk	2.926.213.—	16.477 (203 411 stuk)	3 022.650.25	13.853 (213.749 stuk)	3.242.750.75	13.223 (224.051 stuk)	3 907.462.—
1 221 10.202 stuk	3 081.150	1.166 (10.810 stuk)	358.474.75	898 (6 734 stuk)	280.707.75	1.057 (7.708 stuk)	394.180.—
48 190 stuk	19.371.—	21 (54 stuk)	8.020.—	22 (32 stuk)	8.755.—	17 (33 stuk)	5.139.—
385 3.298 stuk	293.711.—	303 2.902	258.301.—	141 (1.257 stuk)	112.058.—	233 (2075 stuk)	169.760.—
12.807	1.080.521.50	16.175	1.932.482.75	10.959	1.264.833 —	10.735	1 390 798.—
15.543	1.864.364.50	13.271	1.216.415.—	14.286	1.960.756.50	15.078	2.144.702 —
7.601	858 170 50	10.485	1 019.753.—	8.572	1.056.098.75	8.498	1.115.194 50
1.664	157.392.75	1.750	138.529.—	1.040	113.617.—	2.248	278.074.75
45	2.668.—	11	1.208.—	14	2.545.—	44	6.866.—
30.452	2.416.975 —	32.718	2.464.608.—	29.451	2 844 386 25	26.825	3.118.262 —

TABEL XXI.

DE VERKOOP VAN VREEMDE VISCH IN DE BELGISCHE KUSTMIJNEN (1920-1927).

JAAR	Engelsche	Fransche	Hollandsch.	Duitsche	Deensche	Noorsche	Zweedsche	Onbepaald	Totaal
	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.		fr.	fr.	fr.
1920	130,847.30	140,771.70	155,635.30	—	—	—	—	—	427,254.30
1921	447,352.90	262,141.10	116,023.40	—	—	—	—	—	825,517.40
1922	457,122.10	209,354.30	270,985.00	91,017.30	—	—	—	—	1,028,478.70
1923	289,449.50	363,183.70	239,203.80	—	7,443.—	853.—	3,900.—	—	902,036.30
1924	76,110.—	113,730.—	67,200.—	—	24,700.—	680.—	80.—	—	282,500.—
1925	291,962.50	164,215.10	38,392.80	4,720.80	4,365.00	—	—	—	503,656.20
1926	206,693.60	223,570.70	69,146.—	—	—	—	—	—	501,410.30
1927	154,686.40	205,211.10	67,048.20	—	20.77	—	—	63,232	492,254.70

V. — Zeewerken ten behoeve der zeevisserij.

De heer hoofdingenieur-bestuurder van den Bijzonderen Dienst der kust, heeft de volgende inlichtingen laten geworden, nopens de zeewerken aan de visschershavens der Belgische kust.

A. Haven van Blankenberghe. — In 1927, werden aan de haven met hare afhankelijkheden onderhoudswerken uitgevoerd tot beloop eener som van 64.495,29 fr.

Eene uitgave van 4.901,86 fr. is voor onderhoudswerken aan de lichten en seinvuren gedaan geweest.

Ontworpen werken. — Bouwen eener nieuwe visschershaven ten Westen der havengeul.

B. Haven van Zeebrugge. — In 1927, heeft het ontslijken der kalfaterbank eene uitgave geveerd van 9.474,14 fr. Eene som van 3.965,75 fr. is besteed geweest voor onderhouds- en verbeteringwerken aan afhankelijkheden der haven.

Werken in uitvoering. — Bouwing eener sleeptelling in de visschershaven : aanneming der heeren Ch. De Jonghe en zoon, te Heyst, mits de som van 83.321,44 fr.

Ontworpen werken. — Uitvoering van het eerste deel der voorzienene uitbreiding der visschershaven van Zeebrugge, bestaande in het aanleggen van het Noorderdok voor stoomsloepen op 90 meters lengte en 80 meters breedte. Raming : 2.170.000 frank.

C. Haven van Oostende. — In vooruitzicht van het sprot- en haringseizoen, werd een gedeelte van den wal der oude stoombootkaai voorbehouden voor de behandeling dezer produkten, met het oog op hunne verzending per spoor.

In den loop van het jaar 1927, werd verder aan de haven van Oostende geen enkel bijzonder werk uitgevoerd, dat met de zeevischvangst in rechtstreeksch verband staat.

Al de bestaande werken bevinden zich in een betrekkelijk goeden staat van onderhoud.

TABEL XXII.
STAAT VAN DEN VERKOOP VAN VISCH IN DE ANTWERPSCHE VISCHMIJN (1916-1927):

JAAR	RIVIERVISCH	OOSTENDSCHE VISSCHERIJ	BUITENLANDSCHE VISSCHERIJ	ALGEMEEN TOTAL
1916	144.812,70	—	744.261,30	889.074,00
1919	188.282,50	140.823,00	4.558.604,80	4.887.710,30
1920	140.882,00	479.177,00	4.080.273,20	4.700.332,20
1921	201.285,00	162.860,00	4.559.775,80	4.923.918,80
1922	179.959,50	97.625,00	5.115.026,40	5.392.610,90
1923	163.053,00	49.563,50	4.406.503,00	4.619.119,50
1924	254.881,60	64.385,50	4.076.874,40	4.396.141,50
1925	198.415,60	152.647,10	4.647.442,30	4.998.505,00
1926	106.865,50	91.979,10	5.091.801,60	5.290.646,20
1927	104.850,10	115.467,50	5.027.400,30	5.348.717,90

TABEL XXIII.
HOEVEELHEID ZEEVISCH IN 1927 PER SPOOR VERZONDEN UIT DE KUSTSTATIES NAAR VERBRUIKS-
CENTRUMS VAN HET LAND EN NAAR HET BUITENLAND (HOEVEELHEID AANGEDUID IN TONNEN).

SPOORWEGSTATIES.	Binnenland en gemengde dienst.				BUITENLAND.								
	Tarief I.		Tarief II en stukgoed		Frankrijk en Elzas, Lothar.		Duitschl.		Zwitserld.		Nederl.		
	Spoedbe- stelling	stukgoed	Ijlgoed	tarief.	Tar. III	Ijlgoed.	Prijs. Tar. 50	Ijlgoed.	Prijs. Tar. 50	Ijlgoed.	Prijs. Tar. 50	Ijlgoed.	Prijs. Tar. 50
Adinkerke-Panne . . .	2,7	58,7	—	—	—	12,2	—	—	—	—	—	—	—
Blarkenbergh . . .	39,8	499,0	—	—	—	0,4	11,0	—	—	—	—	—	—
Heyst.	13,0	47,0	26,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nieuipoort-Baden. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nieuipoort-stad . . .	1,6	11,6	—	—	—	2,0	—	—	—	—	—	—	—
Oostende	424,0	12508,4	1929,7	—	—	1633,4	297,9	228,3	4725,7	46,7	—	134,5	360,4
Zeebrugge	26,0	180,0	230,0	—	—	42,0	—	285,0	—	—	—	—	—
TOTAAL	507,1	13304,7	2185,7	—	—	1690,0	308,9	513,3	4725,7	46,7	—	134,5	360,4
1926	718,0	11454,0	2545,0	—	—	1656,0	1297,0	389,1	3319,0	38,0	—	152,0	418
1925	747,5	11028,0	4846,0	—	—	1692,1	1100,7	201,3	1642,8	285,0	—	198,0	2,122
1924	862,2	9780,9	8997,4	—	—	1478,9	40,2	12,8	111,0	626,3	—	45,5	—

(1) Uit Oostende werd 601,5 ton Ijlgoed naar het Groothertogdom Luxemburg gezonden.
 Uit Zeebrugge werd 5 ton Ijlgoed naar Italië gezonden.

De werken van aanlegging der nieuwe visschershaven waren, op het einde van 1927, voltooid tot beloop van 97/100. Het gros van het werk — vischmijn uitgesloten — zal voleindigd zijn in den loop van 1928 en, onmiddellijk daarna, zullen de slipway en de kielrooster voor de herstelling der schepen kunnen gebezigd worden, wat reeds eene gevoelige verbetering voor de zeevisscherij zal uitmaken.

De bouwwerken der nieuwe vischmijn aan de visschershaven werden om begrootingredenen nog niet in aanbesteding gelegd. Waarschijnlijk, zullen deze werken in den loop van 1928 aanbesteed worden (1), evenals de eerste reeks werken van geschiktmaking van het nijverheidkwartier.

D. Haven van Nieupoort. — In het jaar 1927, werden aan de haven en de kust van Nieupoort verbeteringwerken uitgevoerd, die als nuttig voor de zeevisscherij kunnen aanzien worden, en waarvan hier een beknopt overzicht volgt.

- 1) Herstelling van den trap langs den kaaimuur en van 15 m. kaaimuur.
- 2) Herstelling van zeven driepikkels langs den linkeroever en elf driepikkels langs den rechteroever der havengeul.
- 3) Vervanging der boeien aan den « Krommenhoek ».
- 4) Vervanging en plaatsing van wrijfpalen aan de kaaien.
- 5) Bouwwerken van een ducdalb voor het richtingvuur aan den « Krommenhoek », op den rechteroever der havengeul.

Deze werken eischten eene totale uitgave van 365.483,62 fr.

De volgende werken, van denzelfden aard, zijn thans in uitvoering.

- 1) Herstelling van driepikkels nr 4, linkeroever, en nr 12, rechteroever, en plaatsing van vier andere rechtover de oude loopbrug voor voetgangers.

(1) Sinds het verslag had die aanbesteding plaats.

2) Opstelling van een scherm van 298,87 m. nabij den Oostelijken havendam.

3) Heropbouw van het stroomafwaarts gedeelte van het Westerstaketsel met hoofd en geschiktmaking van den lagen havendam.

4) Ontslijking der vlotkom met hare toegangsgeul en sluis.

Als voornaamste ontworpen werken moeten vermeld worden :

1) de onderhouds- en verbeteringwerken uit te voeren aan den steiger van het Zeewezen, dewelke thans aanbesteed zijn en eerstdaags zullen aangevangen worden.

2) Bouwing van eenen steiger in gewapend beton ten dienste der visschersbooten, te Nieupoort.

3) Heropbouw van het gebouw voor loods- en reddingdiensten te Nieupoort-Baden.

VI. — Het beroepsonderwijs der zeevisschers.

Het jaar 1927 zal voorzeker in de jaarboeken van het beroepsonderwijs der Oostendsche zeevisscherij met een geluksteeken aangestipt worden. Sedert het ontstaan van dit onderwijs, zijn er nooit zulke menigvuldige en welsprekende kenteekenen van gelukkigen wedijver en vooruitgang opgegeven, zooals degene die wij thans begroeten en die in de hiernavolgende afzonderlijke verslagen nopens den toestand van het koninklijk werk van den **Ibis**, van de stedelijke en van de vrije visschersschool van Oostende uiteengezet worden. De schoolbevoelking, de degelijkheid van het onderwijs, de leerstof, de economische en sociale ontwikkeling der leerlingen, dit alles wordt toegelicht door juiste en treffende daadzaken, die uitwijzen dat de vorming van een ta'rijker en geschoold visscherspersoneel voortaan in de werkelijkheid getreden is, en dat het er voor de bestuursmachten nog slechts op aankomt het bestaande te doen gedijen. Het beroepsonderwijs is de bakermat uit dewelke de sociale gelederen der zeevisschers ontstaan.

Om deze bemerkingen door enkele bijzonderheden te staven, zal het voldoende zijn erop te wijzen dat het onderwijs der draadlooze telegrafie, wier toepassing in de zeevisscherij, zooals op alle andere gebieden, slechts aanzienlijker kan worden, in de drie Oostendsche gestichten van zeevisscherijonderwijs aangeleerd wordt en dat reeds een aantal marconisten ter beschikking der Belgische reederijen zijn. De dagscholen hebben een aangroeïend getal bijwoners en de avondscholen vooral genieten een bijval, op welken terecht nadruk gelegd wordt, en die bevestigd wordt door verheugende uitslagen in de verscheidene ambtelijke examens, afgelegd voor de toekenning der leerbeurzen, en voor de aflevering der diploma's van leerling-visscher-stuurman en visscher-stuurman. De onderlinge zee-verzekering, het kredietwezen, de samenaankoop, de kosteloze raadpleging zijn in volle werking.

De stilstand die in zekere opzichten in andere visscherijplaatsen — Heyst uitgezonderd, waar eene tastbare vermeer-

dering van het getal leerlingen te bemerken valt — is des te meer treffend. De reden daarvan ligt voor de hand; spijs des pogingen en de toewijding van het leeraarskorps, kan de opstanding der scholen van Nieupoort, Oostduinkerke, Coxyde en De Panne niet bewerkt worden, vooraleer de Nieupoortsche haven niet ten minste hare voormalige geschiktheid voor de zeevisscherijuitbatingen herworven heeft. Gelukkiglijk, blijkt er uit de mededeelingen van den Bijzonderen Dienst der Kust, dat er thans met dit herstel een einde gemaakt wordt, en dat de opbloei van het visscherijleven in de aloude visschersstad zal hernemen. De aanpassing der Blankenbergische haven op de hedendaagsche handels- en zeevaartvereischen zou vermoedelijk een evengoed uitwerksel hebben op den toestand der plaatselijke visschersschool.

Alles wel ingezien, hebben de opofferingen, die de Regeering, de Provincie en de gemeentebesturen sedert verscheidene jaren, ten behoeve van het beroepsonderwijs der zeevisschers gedaan hebben, weldoende vruchten gegeven. Het aantal leerlingen, dank zij voornamelijk de avondlessen, is bijna tot het vooroorlogsche peil teruggekeerd. Het steeg van 354 tot 417. (Tabellen XXIV en XXV). Het koninklijk besluit van 30 Juni 1922, dat de regelen van toekenning van het diploma van schipper ter visscherij gewijzigd, en het getuigschrift van leerling-schipper ter visscherij tot stand gebracht heeft, was voorzaker een krachtigen spoorslag in dien zin. Sedert den wapenstilstand, werden niet min dan 165 diploma's van schipper ter visscherij en 127 getuigschriften van leerling-schipper ter visscherij door de bevoegde staatsjury afgeleverd.

Beroepszin, geest van vooruitgang en onverdroten pogingen van heropbeuring worden allerwegen opgewekt, en eene geleidelijke ontplooiing der zeevisscherij, gansch de kust door, mag tegemoet gezien worden, naarmaat de haveninstellingen, door de bezorgdheid der nieuwe bestuursinrichting der zeevisscherij, tot hunne hedendaagsche bestemming zullen opgewerkt geweest zijn.

Er blijkt uit de hiernavolgende tabel, dat de uitgaven der

onderwijsgestichten, en de toelagen van den Staat en de Provincie, verband houden met den vooruitgang hooger aangestipt. Deze uitgaven werden geraamd op 166.989,20 fr., tegen 149.683 fr. in het voorgaande schooljaar; de toelagen dezer wederzijdsche besturen op 68.682,10 en 42.873 fr. tegen 60.108 en 29.582 fr. in het voorlaatste jaar.

GEMEENTEN	UITGAVEN voorzien in de begrooting	Toelagen van den	
		Staat	Provincie
Blankenberghe .	4,273	2,001,00	1,417,00
Coxyde	6,159,60	2,973,80	1,715,00
De Panne	8,527,60	4,016,30	2,806 00
Heyst	11,240,00	5,450,00	1,000,00
Nieuipoort . . .	7,967,00	3 753,50	2,620,00
Oostduinkerke. .	6,152,00	2,954,50	1,967,00
Oostende:			
Vrije dagschool.	63,150,00	23,611,00	18,318,00
Vrije avondschool.	3,320,00	1,442,00	1,100,00
Stedelijke school .	56,200,00	22,480,00	11,930,00
Totaal. . . .	166,989,20	68,682,10	42,873,00

In deze tabel zijn de toelagen niet begrepen door het middenbestuur aan het koninklijk werk van den **Ibis** rechtstreeks uitbetaald en die voor het jaar 1927 de som van 260.317,05 fr. bedragen.

Koninklijk werk van den **Ibis**.

In het jaar 1927, werden in het internaat der kweekschool voor visschersscheepsjongens, te Slykens, in het geheel 16 nieuwelingen opgenomen. Anderzijds, heeft de kweekschool er 22 ontslagen, die als scheepsjongens ingescheept werden aan boord der vaartuigen toebehoorende aan verscheidene reederijen, namelijk de naamlooze vennootschap **Les pêcheries à vapeur** (5),

de Oostendsche Reederij (2), de reederij Aspeslagh (3), Les pêcheries du Nord (2), L'ancien armement Golder (3), andere Oostendsche Reederijen (2), alsook vijf aan boord der schepen van Heystsche en Zeebrugsche reederijen.

De schoolbevolking is dus gebleven omstreeks het midden-cijfer van 100 leerlingen, dat op het einde van 1926 benaderd werd (juist 98).

Onder de 22 ontlaste kweekjongens, waren er 10, die hun getuigschrift van Marconist ter zeevisscherij bezaten en die dadelijk deze betrekking waargenomen hebben, aan boord der vaartuigen voorzien van de D. T.

Een aantal van 20 scheepjongens hebben zich aangeboden voor de jury, gelast met de examens der afdeeling voor zeevisscherij, en 17 dezer hebben de proeven met welgelukken doorstaan, daaronder 2 met de grootste onderscheiding, 6 met groote onderscheiding en 9 met onderscheiding of voldoening.

De motortrawler 0,178, die in den loop van het jaar van een motor van 120 H. P. voorzien werd, heeft, terwijl hij de visscherij als nijverheid bedreef, voor africhtingstijdperken van drie tot vier maanden, in het geheel 18 kweekjongens ingescheept, in groepen van 6 tot 8 jongens. Dit schip heeft aldus 39 tochten ondernomen.

De voorbereiding der jongens werd ten opzichte der volgende bedrijfsvakken gedaan: zeemanschap, touwwerk, knooppaken, punten, matten, scheepsdweilen, splitsingen, zeilen, netten; herstelling van zeilen en netten; onderhoud der scheepsromp en der optuiging, zwem- en roeioefeningen.

De beheerraad heeft voornamelijk betracht het theoretisch en practisch onderricht van den motor met inwendige branding, van het Semi-Diesel type te ontwikkelen; het werk beschikt over verscheidene groepen zeevaartmotoren door fabrikanten geleend. De meerderheid der jongens worden ook ingewijd in de ijzer- en houtbewerkingen.

Buiten dit beroepsdeel, bevat het onderricht het gewoon programma der officieele lagere scholen, waarbij gevoegd wordt het onderwijs der grondbegrippen van theoretische en practi-

sche zeevaart, van zeevaartverordeningen en wetten, van weerkunde, gezondheidleer, vreemde talen, en, met korte woorden, al de stoffen voorzien in het officieel onderwijsprogramma der zeevaartschool, wat betreft de aflevering van het getuigschrift van leerling-schipper ter visscherij.

De kinderen worden bij voorkeur gekozen in de visschersklas; het werk neemt nochtans ook kinders van zeelieden en van schippers op, en zelfs die van behoeftige werklieden. De voorkeur wordt steeds aan weezen gegeven. Al de kustgemeenten zijn onder de kweekjongens vertegenwoordigd; nochtans leveren Oostende en Heyst het grootste getal.

Stedelijke visschersschool van Oostende.

Op het einde van het schooljaar 1925-1926, werd bij den heerschen van Openbaar Onderwijs, op de noodzakelijkheid gewezen, een leergang van draadlooze telegrafie in de school in te richten, met het oog op het vormen van radiotelegrafisten, welke een onschatbaren dienst aan de vischnijverheid bewijzen.

Het gemeentebestuur besloot dezen leergang in te richten, doch de daartoe noodige toestellen konden eerst op het einde van Januari geleverd worden. Het onderricht in dit vak werd met Februari aangevangen, en ofschoon het schooljaar reeds ver gevorderd was, legden 3 leerlingen de proef van radiotelegrafist, op het einde van het schooljaar, met goeden uitslag af.

De avondleergangen begonnen den 27 September; zij werden op al de werkdagen van 6 tot 8 ½ uren 's avonds gegeven en eindigden den 8 Augustus 1927.

De schoolbevolking bij den aanvang van het schooljaar was 20. Geen leerlingen hebben de school gedurende het schooljaar verlaten, maar 50 leerlingen zijn gedurende het jaar ingekomen, zoodat de schoolbevolking op het einde van het schooljaar 70 was.

De examens van scheepsjongen hadden, als naar gewoonte, gedurende de week vóór Paschen in de zeevaartschool te Oostende plaats: 19 jongelingen, welke de avondleergangen volgden,

namen er deel aan en legden allen met goeden uitslag die proeven af.

De examens van leerling-visscher-stuurman en visscher-stuurman hadden den 1 Augustus en volgende dagen in dezelfde Zeevaartschool plaats: 16 leerlingen der avondleergangen namen er aan deel, 14 leerlingen behaalden het bekwaamheid-diploma; drie op vier gelukten in het examen van leerling-visscher-stuurman, en elf op twaalf in het examen van visscher-stuurman.

Zijn gelukt: 3 met de grootste onderscheiding en 2 met groote onderscheiding.

De vrije visschersschool « Pastor Pype », te Oostende.

I. Algemeenheden.

De schoolbevolking op het einde van het schooljaar 1926-27 was ten getalle van 57; dus 14 leerlingen meer dan in het schooljaar 1925-26.

De uitgangsexamens hebben wederom bewezen dat de uitslagen van dit schooljaar zeer bevredigend geweest zijn.

Het examen van leerling-visscher-stuurman had plaats in de zeevaartschool door een jury daartoe aangesteld door het Ministerie.

Tien leerlingen der school slaagden met de grootste onderscheiding, groote onderscheiding en onderscheiding. Het was één der leerlingen der Vrije Visschersschool die primus werd uitgeroepen met 944 punten op 1000. Vijf anderen, die nochtans bekwaam genoeg waren, namen geen deel aan het examen, uit hoofde der hooge kosten voor de daartoe noodige stukken.

De avondschool werd gevolgd door 43 leerlingen. Een hunner legde het examen af van visscher-stuurman met de grootste onderscheiding. Een aanzienlijk getal oud-leerlingen legden het eerste of tweede examen af voor scheepsjongen, en behaalden een brevet met belooning.

In den loop van het schooljaar, werd een bijzondere leergang ingesteld van marconisten, omdat de noodwendigheid ervan

gevoeld werd. De uitslagen der eerste maanden zijn zeer voldoende.

Gedurende de sprot- en haringseizoenen, werd er overvloedig gebruikt gemaakt van de rookerij, aan de school verbonden. De praktische afdeelingen voor nettenbreiers, touw- en zeilmakers, smeden, enz., werden met vrucht gevolgd. Een eerste tentoonstelling van de werken der leerlingen, in de Paaschweek, en het drukke bezoek door de visschersbevolking aan het Museum der Visschersschool gebracht, hebben de faam en den goeden naam van de Vrije Visschersschool nog verhoogd, terwijl de deelneming aan de Zeevaarttentoonstelling van Brugge in Augustus nogmaals gelegenheid gaf de voortreffelijkheid van het vakonderwijs te doen uitschijnen. — Tusschen die twee tentoonstellingen, in de maand Mei, greep de zoowel gelukte Rotarystoet plaats: de deelneming aan dien stoet vanwege de vrije Visschersschool was zeer belangrijk.

Door het bestuur der school werd gedurende het schooljaar 1926-27, van November tot April, éénmaal per week, een tijdelijke cursus voor scheepsmotoren gegeven. Deze cursus verstreekte aan een vijftigtal varenden het zoo noodzakelijke onderricht over den motor, zijne kennis en zijne behandeling. Om redenen aan het visschersbedrijf eigen, konden alle ingeschrevenen niet regelmatig elke les bijwonen. Gemiddeld waren er 30 tegenwoordig. Op het einde van iedere les, werd aan de leerlingen eene samenvatting van de gegeven les, toegelicht met de noodige teekeningen, ter hand gesteld.

Het nuttige met het aangename mengend, heeft het bestuur der school, met het oog op de verdere algemeene ontwikkeling der leerlingen, een uitstap ingericht in Juni l.l. naar Antwerpen. De Heer Burgemeester van Antwerpen stelde te dier gelegenheid een tuiboot ter beschikking onzer visschersjongens, die zodoende de haven, de dokken, de havenwerken, de uitgestrektheid der scheepsbedrijvigheid konden bewonderen.

II. Onderwijs en leermiddelen.

Het leeraarskorps der Vrije Visschersschool, en dit weze te zijner eer gezegd, is er steeds op uit, om zijn onderwijs meer en meer geëigend te maken tot verdere ontwikkeling der leerlingen. Vandaar dat de reeks aanschouwelijke leermiddelen, die al in ruime mate in de school aanwezig zijn, nog steeds toeneemt. In den loop van het laatste schooljaar, is in dit opzicht nog een gelukkigen vooruitgang te bestatigen: twee nieuwe handboeken hebben het licht gezien. Het eerste, dat op duizend exemplaren gedrukt werd, heeft als titel: « **Hulp bij ziekten en ongevallen aan boord van vaartuigen** ». Dit werk, geschreven door een leeraar der Vrije Visschersschool, is geheel en al opgesteld in een trant die voor de visschers verstaanbaar is. Het volsta hier, eene beoordeeling over dit boekje aan te halen, uitgaande van een vooraanstaanden, gezaghebbenden deskundige, den heer Dokter R. Bernard, hoofdgeneesheer van het Staatsdispensarium, Belgische afgevaardigde in het comité van het « Welzijn der Zeelieden ». — Ziehier wat die schrijft: « Dit handboekje beantwoordt aan een wensch en een » voorstel door mij ingediend te Parijs, namelijk, dat er niet » één, maar twee handboeken zouden gemaakt worden: één » voor de gediplomeerde zeeofficieren, en één ander voor de » visschers. — Het handboekje, hierboven vermeld, is wel het » ideaal handboekje voor visschers; voor die klas van eenvoudige goede lieden, was er een handleiding noodig die rekening » hield met hunne niet zeer hoogstaande ontwikkeling. Al de » tot hiertoe bestaande boeken van dien aard, zelfs die uit » Nederland, zijn te uitgebreid en schrikken den eenvoudigen » visscher af, omdat zij te wetenschappelijk zijn. De schrijver » van « **Hulp bij ziekten en ongevallen aan boord van vaartuigen** », heeft een uiterst practisch werk verricht; hij kent » den visscher in den grond en weet hoe hij hem moet aanspreken. Na er inzage van genomen te hebben, heb ik mijn » exemplaar naar het « **Comité Permanent de Paris** » gezonden, » en zal het daar in de eerstkomende zitting van April aanbe-

» velen. Er zou een moeten gestuurd worden naar het « **Internationaal Bureau van den Arbeid te Geneve** ».

Een tweede handboek : over « **Zeevaartregeling** », ligt ter pers gereed. Deskundigen, die er inzage van genomen hebben, vinden het uiterst geschikt voor onze visschers, die bij gebrek aan de noodige kennis dier wetgeving, dikwijls dit gemis met groote schade moeten bekoopen.

Zooals wij hooger zegden, getuigen deze twee nieuwe werken van den ijver onzer leeraars en het verlangen dat zij hebben, het onderwijs steeds op een hooger peil te brengen. Ons komt het voor, dat zij zich aangemoedigd zouden gevoelen, indien eenige toelage vanwege de Provincie, hun het uitgeven van hunne werken kwam vergemakkelijken.

III. — Sociale richting der vrije Visschersschool.

Aan de leerlingen en oud-leerlingen wordt de geest van sociale voorzorg ingeprent. De beginselen van spaarzaamheid, vooruitzicht, mutualiteit, coöperatie worden hun vaak uiteengezet en zoo komen, langzamerhand, rondom de school, met de medewerking der oud-leerlingen, sociale en economische werken tot stand, terwijl reeds bestaande gretiger worden bijgetreden.

Het doel is de visschers te helpen in alwat het uitoefenen van hun vak kan aanbelangen : stoffelijk en zedelijk den visser naar omhoog helpen, dat is wat we zoeken te bekomen. Eerst en vooral, willen we de visschers opleiden, we willen dat de jongeren, beter gewapend dan hunne ouders, de zee liefhebben, zooals hunne vaders ze liefhadden. We willen, voor zooveel het mogelijk is, hun lastig werk lichter maken, en ook winstgevender. We willen hen tot steun dienen in de moeilijkheden welke zij te doorworstelen hebben.

Om tot dit doel te geraken, zorgen wij voor : 1) het geven van een **degelijk vakonderwijs**, zooals hooger aangeduid.

2) het verschaffen aan de visschers van het noodig kapitaal om eigenaar te worden van een schip.

Zooa's elk werkmán de eêrzucht heeft eigenaar te worden

van zijn huis, zoo ook zoekt elke visscher eigenaar te worden van zijn schip. Dat is de droom van vele werkzame visschers en ze aanzien het als een toppunt van hun geluk te mogen zeggen dat ze een eigen schip hebben.

Het krediet aan de zeevisscherij, onlangs gesticht, heeft voor doel aan elken verdienstelijken visscher, tegen geringen intrest, geld te leenen, om hem te helpen een vaartuig of een motor koopen. Zoo mag de visscher gerust zijn. Hij zal niet meer verplicht zijn dikwijls tot den laatsten cent toe van zijn geld af te staan om zware intresten te betalen.

3) Er moet ook gezorgd worden om den visscher te **verzekeren tegen alle verlies van zijn schip**. God zij dank ! wij mogen er niet over klagen, dit jaar, want wij zijn tot nu toe van zware stormen en zware verliezen gespaard gebleven. Maar een ongeluk komt gauw, en als in een storm het verlies van schepen te betreuren is, dan is het erg ; maar het is nog maar een half kwaad als ze verzekerd zijn.

4) Dan is wel het gewichtigste punt voor den visscher zijn behoeftigheden in volle trouw en op de meest voordeelige wijze te kunnen aankooopen. Dit punt hebben ze heel wel verstaan, want ze hebben zich weten te vereenigen en een Coöperatief gesticht : « *De Visschersverbroedering* ». En daar, in eene echte verbroedering, weten zij samen te komen, te spreken over al wat ze noodig hebben, en dan koopen ze gezamenlijk om niet meer den hoogen prijs te moeten betalen. Niet alleen touwwerk, garen, staaldraad, enz., maar iets nog prachtiger hebben onze visschers uitgedacht : mazout samen aankooopen en uitdeelen met een schipje. Vier maanden geleden werd de mazout verkocht aan fr. 1,10 en nu aan 0,87 fr. den kgr.

Er zijn er velen die vreemd opkeken als zij het tankschipje zagen in de kom rondvaren, maar ook vele visschers waren blij, omdat ze gewaar werden dat er iets ten hunnen bate veroerde.

5) Doch er zijn ook nog andere moeilijkheden voor den visscher. Om er maar een paar te noemen : regeling van de taksen,

opstellen van de smeekschriften, taksbrieven, betwistingen met leveranciers.

Voor al die punten mogen ze zich gerust wenden tot het « **Bureel der kosteloze raadplegingen** ». Dit bureel staat ten dienste van alle visschers om het even voor welke kwestie. Daar vinden ze raad en hulp **kosteloos**. Dit bureel bestaat slechts sedert een maand en heeft reeds dertig punten met goed gevolg doen oplossen.

Al deze werken, hierboven in het kort aangehaald, zijn de werken der visschers. Ze bestaan voor hen en zullen slechts leven door hen. Te lang heeft de visscher in het vergetelhoekje gestaan; het is hoog tijd dat hij de plaats inneme waarop hij recht heeft.

IV. — Laboratorium van zeeonderzoek.

1) Zooals ieder jaar, hebben wij het doseeren der vette bestanddeelen bij den sprout voortgezet.

Het oliegehalte heeft, deze maal, veranderingen aangeboden, gaande van 16 en 15 % tot beneden 12 %, zonder dat bijzondere redenen dit verschil kunnen verklaren.

We hebben kunnen vaststellen dat het slechte weder oorzaak was van verzwakking in oliegehalte, verzwakking die in verhouding staat van 3 tot 4 %, hetgeen van een zeker belang is, aangezien de voedende waarde van de visch er evenredig door vermindert, alsmede het rendement der vette bestanddeelen, als de sprout te dier zake wordt benuttigd.

Daar de sproutvangst nog niet ten einde is, zullen wij voortgaan met doseeren en trachten te zien of het oliegehalte vermindert bij het einde der bank, zooals wij voorheen hebben vastgesteld.

2) Wij hebben ook eene reeks opzoekingën ondernomen nopens het percent ionen waterstof in het brakwater en havenwater. Men is tot de bevinding gekomen dat de hoeveelheid ionen waterstof, welke het water bevat, van kapitaal belang is. Deze is nauw verbonden met het bestaan van het plancton en heeft, voor de levende wezens, — vooral voor de kleine orga-

nismen — zulke waarde, dat afwijkingen van enkele honderdsten beslissen over leven of dood.

Wij bedoelen vooral het brakwater, (werk van langen duur), dat verscheidene jaren zal vergen en dat in 't bijzonder betrekking heeft op het nyphalmyrplancton, dit wil zeggen, dat er hier spraak is van water hebbende een zoutgehalte van circa 15 %, dus schommelende tusschen zoet water, zout 0 0/00, en zeewater, zout circa 35 %.

3) Aangezien het onmogelijk was, dit jaar, proeven te doen op groote schaal, heeft het laboratorium zich niet kunnen bezig houden met voortzetting der studie over de werven van schepen.

4) Een tamelijk belangrijke zeetocht heeft ons ook in de gelegenheid gesteld op te zoeken, of er verband bestaat tusschen de temperatuur van het water en de aanwezigheid van haring. Het blijkt wel zoo te zijn, maar de onvolmaakte onderzoeksmiddelen laten ons niet toe dit nauwkeurig te bepalen.

5) Wij hebben reeds vroeger melding gemaakt van de opzoekingen, sedert lange jaren doorgedreven, nopens het reukloos maken der vischoliën. Wij mogen aankondigen dat de desodoratie in kwestie eene afgedane zaak is, bij uitzondering van enkele vischsoorten bij dewelke het uiterst moeilijk is, om den reuk te doen verdwijnen.

Het spreekt van zelf dat dit nog immer onze aandacht gaande houdt.

Hierbij echter bestaat nog een andere reden, namelijk dat de bewerkte oliën een smaakje bewaren, hetwelk wij zullen trachten te doen verdwijnen. Want het komt er niet zoozeer op aan eenvoudig eene reuklooze olie in den handel te brengen, dan wel eene olie welke dienen kan als voedend bestanddeel van verbruik, evenzeer als de arachidenolie. Reuklooze oliën immers worden sedert lang aangewend in zeepziederijen, enz.

Ons doel is eene olie te leveren kunnende dienen tot gelijk welk huishoudelijk gebruik en komende rechtstreeks van die onuitputbare bron, welke de zee is.

Vrije Visschersschool van De Panne.

De leergangen duurden van den 1 October tot den 1 April, voor de laagste afdeeling, en van den 1 October tot den 1 Juli, voor de hoogste afdeeling (varenden), bijgevo¹g wederzijds 26 en 38 weken.

Voor de laagste afdeeling (niet varenden), is de school open van 4 $\frac{1}{2}$ tot 6 $\frac{1}{2}$ uren 's namiddags, op de vijf eerste dagen der week, en van 11 $\frac{1}{2}$ tot 12 $\frac{1}{2}$ uren den Zaterdag; voor de hoogste afdeeling (varenden), van 6 tot 7 ure 's namiddags den Zaterdag, en van 8 $\frac{1}{2}$ tot 10 $\frac{1}{2}$ uren den Zondag; dit is elf uren per week voor de niet varenden, en drie uren voor de varenden.

Een totaal van 38 leerlingen waren ingeschreven in de beide klassen: 25 in de laagste klas (niet varenden) en 13 in de hoogste klas (varenden); 16 leerlingen in de laagste en 9 in de hoogste klas, volgden regelmatig de school.

Daar de leerlingen der visschersscholen, na het verlaten der lagere school, zeer dikwijls van de avond- en zondagleergangen door hunne vaart weerhouden worden, is het hoogst noodzakelijk dat men, in de laagste klas der visschersberoepsscholen (niet varenden), allen tijd bestede aan het aanleeren en beoefenen der leerstof tot voorbereiding der twee examens van scheepsjongen, en bijgevolg geen tijd verlieze door het opnemen of afschrijven van leerstof.

Het Beheer van het Zeewezen heeft tot verwezenlijking daarvan reeds veel bijgedragen door het uitgeven van het « *Visschersboekje* » en de « *Verzameling der Zeevaarttabellen* ».

Onlangs, heeft de Vrije Visschersschool « Pastor Pype », van Oostende, een werkje « Hulp bij ziekten en ongevallen aan boord van vaartuigen » in het licht gebracht, werkje, dat als handboek in deze beroepsscholen een aanzienlijke tijdwinst zal teweegbrengen.

Met het oog op hetzelfde doel, ware het wenschelijk dat eene behandeling der drie laatste deelen, namelijk: De zeewetten en reglementen; De donkey en motor; Eenige nuttige raadgevingen; in « Een woord vooraf », van het « *Visschersboekje* »

enkel aangehaald, in één of meer boekdeeltjes weldra mochten verschijnen.

Daar in het « Visschersboekje » slechts enkele vraagstukken als oefeningen op de aangeleerde leerstof volgen, ware een bijvoegsel met talrijke oefeningen en vraagstukken niet overbodig.

Vrije visschersschool van Nieuipoort.

De school heeft hare leergangen, voor de lagere afdeeling, begonnen den 15 October en geëindigd den 14 April. De leergangen van de hoogere afdeeling voor varenden hebben altijd te lijden in het haringseizoen en in den sprottijd; zij worden regelmatiger gevolgd vanaf Nieuwjaar en doorgedreven tot aan den tijd van het afnemen der proeven. In dit laatste tijdvak, eenige weken vóór het examen, worden de lesuren meer talrijk. In de lagere afdeeling, zijn de lesuren geheel en al regelmatig; doch de regelmatigheid der aanwezigheid neemt af met het langens der dagen. Eenige leerlingen, alleen belust op de kennis van het nettenbreien, verlaten dan de leergangen.

Het verloopende jaar is anders wel afgelopen. In de lagere afdeeling, waren er in het begin een 20tal jongens ingeschreven; verscheidene proeven werden afgenomen, die van waren vooruitgang en van leerzucht bewijs geven.

Onder de leerlingen van de hoogere afdeeling, hebben er vier de proef doorstaan, twee van het eerste examen, twee andere van het tweede examen van leerling-stuurman. De uitslagen waren zeer voldoende.

Met ware voldoening melden wij dat de leermeester van zeevaart, zijn examen heeft afgelegd te Oostende als leeraar in het vakonderwijs der visscherij en met onderscheiding in die moeilijke proef gelukt is.

Zekere ouders blijven niettemin nalatig; spijs onze pogingen en de vermaningen van den achtbaren heer zeekommissaris, zenden zij hunne varende kinders ter visschersschool niet. We hopen dat de goede uitslagen van hun gezellen die visschersjongens meer wedijver zullen inboezemen.

Vrije Visschersschool van Heyst-aan-Zee.

Gedurende het schooljaar 1926-27, hebben het volgend aantal leerlingen de lessen bijgewoond :

1ste afdeeling, niet varenden, 21 leerlingen :

2de afdeeling, niet varenden, 4 leerlingen ;

varenden, 16 leerlingen ;

3e afdeeling, varenden, 9 leerlingen.

Volwassenen (stuurlieden), 11 leerlingen.

Dit jaar is er een groote verbetering ingevoerd, door den Heer Minister van Landbouw, die de zeevisscherij onder zijn beheer heeft. Een ingenieur-deskundige werd aangesteld om lessen over den motor en het motordrijven te geven.

Vrije visschersschool van Blankenberghe.

De leergangen begonnen in October en eindigden in Juli. Die voor de niet varende jongens, die nog de dagschool bijwonen, werden, gevolgd door 29 leerlingen ; deze voor de reeds varende jongens door 10 leerlingen. In Juni, werd hïer ter stede het examen afgenomen voor de toekenning van leerbeurzen aan scheepsjongens. De 5 leerlingen die zich aangeboden hebben, zijn erin geslaagd : 2 voor de 1e proef en 3 voor de 2de proef. In September, had ten stadhuize de plechtige uitreiking plaats der leerbeurzen aan de leerlingen en der premiën aan de stuurlieden. Van stadswege, werden er hun daarenboven nog prijzen van aanmoediging geschonken. Jammer dat, na enkelen tijd, een aantal jongens het visschersbedrijf verlaten om in een andere nijverheid een meer winstgevend bedrijf te zoeken.

Vrije visschersschool van Oostduinkerke.

Het schooljaar 1926-1927 werd den Maandag 27 September geopend. Min talrijk waren de leerlingen dan het vorig jaar, uit oorzaak der verhuizing van menige visschersfamilie, daar Nieuypoorts haven geen veiligheid aanbiedt.

Toch waren er 35 leerlingen, waarvan 6 den hooger grad

volgden. Allen hebben regelmatig de lessen, met vrucht bijgewoond.

Dezelfde leerkrachten hebben met toewijding hunne taak vervuld en dit jaar hadden zij de voldoening de gelukwenschen te ontvangen van de inrichters der tentoonstelling van zeevaart en koloniewezen, te Brugge gehouden, waar onze visschersschool het handwerk der leerlingen gezonden had.

De eenige wensch dien wij met klem aan de openbare besturen te richten hebben, is dien aangaande de voltooiing der noodzakelijke havenwerken van den IJzer, en voornamelijk die aan de geul en het hoofd. Nog altijd lijdt onze visschersbevolking van den oorlog; zij heeft have en goed zien vernietigen, en nu, als alles hersteld is, blijft nog voor haar dezelfde toestand bestaan, zoodat het met levensgevaar is dat onze moedige visschers in- en uitvaren; dikwijls zijn ze zelfs verplicht aan land te blijven en vinden zij dan het noodzakelijke niet om hun kroostrijke gezin op te voeden.

Het is van nationaal belang dat onze kustvisserij wederom opbloeie; en, zooals in andere naburige landen, zouden wij misschien meer belang moeten hechten aan de visserij, bron van welvaart voor een land en van goedkoope voeding voor het volk.

Indien Nieupoort's haven uitgerust ware zooals het behoort, zou de visscher teruggaan naar zee; en hetgeen veel moeilijkheid aan Staat en Gemeente kost, namelijk gezonde huisvesting, eene noodzakelijkheid voor een zedelijk en kloek volk, zou men hier ruimschoots vinden, want hier heeft de visscher een gezonde woning te midden zijne akkers, waar hij in de gurigste tijden werk vindt en een bron van inkomsten ziet in zijn kleinen oogst en zijn kweekerij: hier zal zooals weleer de kroostrijke visschersfamilie, met haar blij gemoed, de vreugde van den huiskring vinden, en in gezonde talrijke familiën het visschersbedrijf en de Natie nieuwe krachten!

Daaraan zal de visschersschool gaarne medewerken en daarom wenscht haar beheer de uitvoering van de beloofde werken aan de haven te zien beginnen.

Vrije visschersschool van Coxyde.

Het schooljaar begon den 1 October 1926 ; 14 leerlingen volgden de lessen in het eerste jaar ; spijtig genoeg, konden de lessen in het tweede jaar niet gegeven worden, bij gemis aan leerlingen.

De school telde 5 leerlingen minder dan in het voorgaande jaar, niettegenstaande al gedaan werd wat mogelijk was om de visschersjongens aan te trekken. De school, in opzicht van materiaal, werd bijzonder goed ingericht ; eene reis werd gemaakt door de school naar de havens van Oostende en Zeebrugge.

De vermindering van het getal leerlingen is toe te schrijven aan het groot gemak van geldwinning, gedurende 3 tot 4 maanden hier te Coxyde-Baden in het seizoen. Jongens van 13, 14 jaar kunnen hier een schoon loon opstrijken : zoo verliezen zij alle goesting voor de visscherij.

Een groote onverschilligheid van kleine visschers, die het nut van de diplomas niet inzien viel ook te bespeuren, en zoo kwam het dat er onder het schooljaar geen leerlingen waren in het tweede jaar zeevaartkunde.

TABEL XXIV.

TOESTAND DER HULPKAS VOOR SLACHTOFFERS VAN ZEEONGEVALLEN TE OOSTENDE (1917-1927)

JAAR	Ontvangsten, het overschot van het voorgaande jaar inbegrepen.	Bedrag der verleende hulp, kleine uitgaven inbegrepen.	Inkas op 31 december.
1917	43,839.21	—	43,839.21
1918	45,142.11	—	45,142.11
1919	47,017.29	978.31	46,038.98
1920	48,115.19	3,059.60	45,055.59
1921	46,703.88	3,639.40	43,064.48
1922	44,666.20	1,721.—	42,945.20
1923	45,459.92	2,942.30	42,517.62
1924	44,157.75	3,811.35	40,396.40
1925	44,546.56	6,682.55	37,864.01
1926	40,432.53	11,071.85	29,460.68
1927	30,260.70	10,269.30	20,333.40

TABEL XXV

AANTAL LEERLINGEN IN D

JAAR	Oostende (Gemeenteschool)		Oostende (vrije school)		De Panne		Nieuipoort	
	varende	niet varende	varende	niet varende	varende	niet varende	varende	niet varende
1911	—	40	—	105	39	45	9	26
1912	—	38	—	101	43	37	10	32
1913	—	41	—	111	46	40	8	36
1919	—	11	—	91	—	—	—	—
1920	—	34	—	100	—	—	—	—
1921	—	39	—	48	14	25	1	8
1922	—	36	—	64	17	22	1	7
1923	—	35	—	60	9	20	7	6
1924	—	27	60	44	11	22	5	18
1925	55	28	12	43	10	21	6	11
1926	63	31	—	43	14	21	6	19
1927	70	39	43	57	9	16	7	20

VISSCHERSCHOLEN (1911-1927)

Coxyde		Oostduinkerke		Heyst		Blankenberghe		TOTAAL
varende	niet varende	varende	niet varende	varende	niet varende	varende	niet varende	
10	25	13	32	26	20	18	28	434
10	27	14	29	26	16	20	25	428
10	24	13	30	27	25	17	25	453
—	—	—	—	45	15	—	20	187
—	—	—	—	42	18	20	13	227
—	—	—	—	31	18	20	13	221
12	3	3	12	41	14	18	19	250
2	17	6	22	23	14	11	20	252
3	19	6	26	18	23	14	22	338
2	20	5	35	16	23	9	21	317
1	18	8	33	17	22	11	24	354
—	14	6	39	30	25	10	29	314

TABEL XXVI.

DE UITSLAGEN DER EXAMENS VOOR HET

JAREN.	OOSTENDE			DE PANNE			HEYST		
	Getal der niet gelukten	Getal der gelukten.		Getal der niet gelukten.	Getal der gelukten.		Getal der niet gelukten.	Getal der gelukten.	
		1° proef.	2° proef.		1° proef.	2° proef.		1° proef.	2° proef.
1909	38	24	17	4	10	8	5	4	6
1910	26	28	20	2	5	10	7	10	3
1911	24	25	18	1	16	6	1	11	7
1912	15	19	15	1	9	14	2	8	9
1913	2	19	14	4	—	—	6	9	7
1914	8	16	10	—	—	—	—	—	—
1921	9	32	—	—	—	—	2	—	—
1922	?	?	?	—	—	—	—	9	14
1923	12	12	20	—	—	—	—	11	9
1924	14	39	21	—	—	—	—	3	7
1925	19	43	31	—	—	—	—	7	5
1926	17	30	32	—	7	—	2	9	6
1927	24	32	26	—	2	4	1	12	6

TOEKENNEN VAN LEERBEURZEN IN DE ZEEVISSCHERIJ (1909-1927).

BLANKENBERGHE			NIEUPOORT			OOSTDUINKERKE			COXYDE		
Getal der niet gelukten.	Getal der gelukten.		Getal der niet gelukten.	Getal der gelukten.		Getal der niet gelukten.	Getal der gelukten.		Getal der niet gelukten.	Getal der gelukten.	
	1° proef.	2° proef.		1° proef.	2° proef.		1° proef.	2° proef.		1° proef.	2° roef.
—	3	3	—	—	1	—	—	—	2	3	4
3	5	2	—	1	—	—	—	—	—	5	2
—	2	5	—	—	—	2	4	—	—	3	5
1	7	2	—	—	1	—	4	3	1	5	2
—	5	5	1	13	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	6	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—
—	2	3	—	—	—	—	1	—	—	—	1

TABEL XXVII.

TOESTAND DER HULP- EN VOORZORGKAS

JAAR	Gewone inkomsten	GEWONE UITGAVEN	
		Betaalde pensioenen	Bureelkosten
1916	—	25,822.25	634.20
1917	—	22,627.00	600.00
1918	1,792.41	22,383.00	600.00
1919	111,651.81	166,822.00	1,962.75
1920	236,669.09	130,982.00	2,269.70
1921	228,550.17	182,034.50	1,924.00
1922	212,196.06	191,757.50	1,998.10
1923	277,724.46	188,960.00	1,974.50
1924	348,711.23	221,844.50	3,039.05
1925	382,722.70	255,602.70	2,964.80
1926	468,626.89	326,392.70	3,226.65
1927	564,024.44	374,136.00	4,415.05

ER VISSCHERS VAN OOSTENDE (1916-1927).

SALDO		BUITENGEWONE INKOMSTEN		Toestand van het reserve- fonds
Te goed	Schuld	Verworven interessen	Giften	
393.55	—	—	26,850.00	—
1,072.76	—	—	24,299.76	—
522.17	—	—	21,712.76	—
96,852.99	—	31,897.93	122,124.00	243,555.38
114,580.11	—	11,142.72	20.00	333,558.49
60,523.95	—	15,932.28	—	400,276.50
36,218.90	—	17,778.44	—	428,344.34
106,240.87	—	19,450.91	—	513,633.21
145,989.57	—	22,161.89	—	513,812.40
152,841.28	—	28,686.08	—	646,107.63
180,233.18	—	41,225.64	—	860,062.62
236,274.30	—	50,800.91	—	1118,513.65

TABEL XXVIII.

WERKZAAMHEID DER HULP- EN VOORZORGE

HULPVERKRIJGENDE	1918		1919		1920		1921	
	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhebbers	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhebbers	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhebbers	Bedrag der vergoedingen	Aantal
I. Weduwen van visschers die in zee vergaan zijn of die tot aan den ouderdom van 60 jaar gevaren hebben	—	40	—	117	—	111	—	1
Hunne minderjarige kinders	5188	11	45576	40	34919.00	34	45153.0	
II. Weduwen van visschers overleden te lande en die tot aan den ouderdom van 60 jaar niet gevaren hebben (meer dan 60 jaar oud)	2849	36	30312	118	20813.00	107	28839.00	1
III. Weduwen van visschers overleden te lande en die tot aan den ouderdom van 60 jaar niet gevaren hebben (min dan 60 jaar oud)	—	23	—	63	—	47	—	
Hunne minderjarige kinders	1895	15	11954	38	7706.00	23	9715.00	
IV. Oud-visschers die tot aan den ouderdom van 60 jaar gevaren hebben	—	17	—	36	—	28	—	
Hunne vrouwen 60 jaar oud	4395	7	17216	15	15145.00	11	21487.00	
V. Oud-visschers die tot aan den ouderdom van 60 jaren niet gevaren hebben	—	58	—	131	—	142	—	1
Hunne zestigjarige vrouwen	6566	30	37850	11	40922.00	73	57450.00	
VI. Visschers slachtoffers van een bedrijfsongeval	—	9	—	29	—	44	—	
Hunne vrouwen.	—	5	—	19	—	32	—	
Hunne minderjarige kinders	1169	3	12058	20	8963.00	48	13903.50	1
VII. Zieke visschers	—	4	—	15	—	20	—	
Hunne vrouwen.	—	2	—	11	—	17	—	
Hunne minderjarige kinders	261	—	1736	10	2160.50	24	4926.00	
VIII Ouders van ongehuwde visschers	60	1	60	1	156.00	1	216.00	
IX. Anderen (Breukbanden)	—	—	255	—	197.50	4	345.00	
	22383	261	157017	740	130982.00	766	182034.50	9

R VISSCHERS VAN OOSTENDE VAN 1918 TOT 1927.

1922		1923		1924		1925		1926		1927	
Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhebbers	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhebbers	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhebbers	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhebbers	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhebbers	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhebbers
— 568,00	106 25	— 42345.00	103 25	— 46858.00	99 21	— 51821	99 28	— 66607	103 33	— 73700	97 34
— 0812,00	105	— 30026.00	120	— 34603.00	110	— 40324	110	— 51346	111	— 57117	112
— 0328,00	44 25	— 8825.00	41 15	— 8820.00	38 17	— 9575	32 21	— 12989	32 19	— 15330	31 19
— 6882,00	32 15	— 24198.00	52 16	— 26186.00	32 16	— 29681	32 19	— 35969	31 19	— 41100	34 20
— 0456,00	152 64	— 61669.00	157 69	— 73861.00	161 76	— 88304	158 78	— 112311	161 83	— 131875	165 84
— 4556,00	82 45 63	— 14935.00	74 55 75	— 20955.50	107 90 144	— 23567	93 72 126	— 27164	101 73 92	— 30825	77 54 81
— 5409,50	43 30 51	— 5740.50	46 40 62	— 8166.00	48 42 69	— 8798	45 37 46	— 16582	64 53 79	— 19956	51 42 63
— 216,00	1	— 90.00	1	—	—	— 60	—	—	—	—	—
— 730,00	13	— 1131.50	13	— 2385.00	23	— 30	—	— 3424	44	— 4253	48
— 1757.50	896	— 188960.00	982	— 221844.50	1093	— 255602.70	1026	— 326392.70	1093	— 374136	1012

TABEL XXIX.

TOESTAND DER HULP- EN VOORZORGKAS VOOR

JAAR.	AANTALINGESCHREVENEN	ONTVANGSTEN			PENSIOENEN		
		Opbrengst van de bijdragen der leden en hulpelden.	Andere inkomsten intresten, buitengewone inkomsten.	TOTAAL.	Aan visschersweduwen en aan hare kinders min dan 14 jaar.		
					Aantal weduwen.	Aantal kinders.	Totaal bedrag der hulp.
1917	33	1407.00	1951.10	3358.10	13	2	451.00
1918	30	1385.00	1979.60	3364.60	13	2	451.00
1919	27	1359.00	2230.63	3589.63	12	1	407.00
1920	28	432.00	3427.15	3859.15	12	1	407.00
1921	33	962.00	2437.45	3399.45	16	2	550.00
1922	27	438.00	1624.19	2062.19	14	2	352.00
1923	17	334.00	786.24	1120.24	13	1	160.00
1924	35	322.00	1168.37	1490.37	13	1	200.00
1925	1	210.00	901.52	1111.52	12	1	185.00
1926	—	200.00	634.72	834.72	11	1	136.00
1927	—	200.00	602.23	802.23	11	1	114.00

N. B. Het inkas der vorige jaren is altijd in de buitengewone ontvangsten begrepen.

VISSCHERS DER GEMEENTE DE PANNE (1917-1927).

IN VERGOEDINGEN.						IN KAS
Aan oude visschers.		Aan zieke of gekwetste visschers.		TOTAAL		
AANTAL.	Totale hulp.	AANTAL.	Totale hulp.	der geholpenen.	der toegestane hulp.	
27	1347.50	—	—	46	1749.00	1509.60
31	1479.50	—	—	51	1930.50	1484.10
35	1655.50	3	119.00	52	2181.50	1457.30
36	1683.00	3	140.00	55	2265.00	1593.15
33	1595.00	4	105.60	55	2258.85	1140.60
36	1236.00	3	92.00	50	1687.25	374.44
35	607.50	1	50.00	51	817.50	302.74
35	752.50	2	55.00	51	1015.00	475.37
37	842.50	1	20.00	51	1050.00	61.52
37	674.00	onvoorziene uitgaven :	6.00	49	816.00	18.72
38	616.00	id	19.00	50	759.00	43.23

VII. — De zeevisserij in de naburige landen.

ENGELAND (1).

Het is voldoende een oogslag op de twee volgende statistische tabellen te werpen, (Tabellen XXX en XXXI), om tot de herinnering te komen dat 1926 het jaar der algemeene werkstaking in het Engelsch koolmijnenbedrijf geweest is en dat dit geschil, zooals te voorzien was, een nadeeligen invloed op de uitkomsten der zeevisserij gehad heeft.

Die invloed wordt opgemerkt, zoowel in de hoeveelheid als in de besomming der door Engelsche vaartuigen gevangen visch. Deze besomming, die der weekdieren medegerekend, viel van 14.710.110 £., in 1926, op 12.302.158 £. in het betrokken jaar. Daarentegen, rezen de aanvoeren van buitenlandsche vaartuigen, in hetzelfde tijdstip, van 978.882 £. tot 1.336.451 £., waarin het Belgisch aandeel 69.632 £. bedroeg, tegen 25.237 £. in het voorgaande jaar.

De gemiddelde waarde per cwt. der visch stond slechts 45 p.c. boven die van Juli 1914, terwijl het index der levensduurte in verband met ditzelfde jaar, gemiddeld met 72 p.c. gerezen was.

De kolennood, die de beperking der visscherij voor gevolg had, was overigens de eenige oorzaak niet van de vermindering der opbrengst. De groote hoeveelheid kleine visch, merkt de verslaggever op, die een kenmerk was der aanvoeren in de laatste jaren, werd eens te meer aangestipt. Onder de belangrijkste vischsoorten — kabeljauw, schelvisch, mooimeisje en pladijs — was het slechts de schelvisch, die eene daling der proportie kleine visch aanbood.

Het spreekt van zelf dat de waarde der vangsten er niet door gewonnen heeft.

(Vervolg blz. 85).

(1) *England and Wales* — MINISTRY OF AGRICULTURE AND FISHERIES — Report on Sea Fisheries for the year 1926.
Sea Fisheries statistical tables 1926.

TABEL XXX.

HOEVEELHEID EN WAARDE VAN DE VISCH GELOST IN ENGELAND EN HET LAND
VAN WALIS (1917-1926). ENGELSCH E VANGST.

JAREN	Visch, weekdieren uitgezonderd	Weekdieren	Algemeen totaal
	cwt	£	£
1917	4.051.613	335.973	9.487.609
1918	4.681.000	450.501	14.598.311
1919	10.308.449	537.997	19.033.213
1920	14.584.413	615.940	21.818.470
1921	11.174.596	558.929	16.556.997
1922	12.158.508	473.477	14.291.307
1923	11.514.148	423.598	14.295.290
1924	13.683.001	444.573	15.594.794
1925	13.577.475	485.428	14.710.110
1926	12.574.138	501.501	13.202.158

TABEL XXXI.

AANTAL EN TONMAAT DER VAARTUIGEN VAN EERSTE KLAS, IN DE VAART IN DE VERSCHIEDENE VISSCHERIJEN VAN ENGELAND, HET LAND VAN WALIS EN HET EILAND MAN (1916-1926).

JAAR	STOOMSCHEPEN						ZEILSCHEPEN						MOTORBOOTEN					
	Trawlers		Beugers		Drifters		Trawlers		Beugers		Drifters		Trawlers		Beugers		Drifters	
	Aantal	Bruto- tonmaat	Aantal	Bruto- tonmaat	Aantal	Bruto- tonmaat	Aantal	Bruto- tonmaat	Aantal	Bruto- tonmaat	Aantal	Bruto- tonmaat	Aantal	Bruto- tonmaat	Aantal	Bruto- tonmaat	Aantal	Bruto- tonmaat
1916	410	78337	28	3430	80	5112	527	17269	9	349	66	1814	12	283	25	536	73	1796
1917	231	50696	16	2143	90	5894	409	12999	2	50	34	938	14	302	19	356	78	2073
1918	323	59290	7	911	89	5674	385	11905	5	92	28	760	25	705	22	458	77	2099
1919	1228	263489	22	2329	406	32648	414	12532	6	186	21	513	49	1235	68	1532	86	2146
1920	1537	339622	30	4347	402	32697	381	11558	4	103	11	271	77	1997	51	1096	71	1709
1921	1378	301078	46	6116	405	33904	370	11343	—	—	10	236	78	2089	37	826	64	1542
1922	1358	292240	46	5784	378	31536	359	11128	1	22	6	136	70	2072	36	693	75	2102
1923	1359	294705	51	8153	404	34422	346	10737	1	17	6	136	74	2021	31	712	80	2156
1924	1285	284105	56	10504	305	25961	336	10589	—	—	2	60	69	1856	27	608	35	1089
1925	1222	280076	56	11322	313	27077	330	10421	—	—	2	47	63	1744	29	638	33	1042
1926	1215	280377	53	10372	315	27254	324	10255	—	—	2	30	64	1755	36	789	23	792

In weerwil van dit alles, werd er nochtans door eene Engelsche firma eene nieuwe visscherij ingevoerd. Een aanzienlijk vaartuig, uitgerust met eene vloot kleine motorbooten, begaf zich, met den aanvang des zomers, naar de westkust van Groenland, waar de motorbooten te water gelaten werden en hunne vangsten dagelijks naar het moederschip brachten, vanwaar zij geregeld per *carrier* huiswaarts gevoerd werden.

De haringvisscherij harerzijds, was over het algemeen armzalig : niet alleen had zij te lijden van het kolengebrek, maar ook aan beperkte uitwegen, verspreide vischscholen, gebrekkige hoedanigheid der vangsten en voornamelijk aan het uiterst onstuimig weder in den druktijd der vangst. Er werd slechts voor 1.544.729 £. haring uitgevoerd tegen 2.045.629 £. in het voorgaande jaar.

Wat de sprotvisscherij betreft, die bij ons eene stijgende belangstelling wegdraagt, wordt er bij onze naburen van overzijds het kanaal opgemerkt, dat de onregelmatigheid dezer visscherij de voornaamste hinderpaal van haar welgelukken is. De vraag naar verse sprot is uitermaat gering, spijs zijn aangenamen smaak, zijne voedkracht en lagen prijs; anderszijds, is de rooking of inlegging eene lastige economische onderneming, uit hoofde der korthed en der plaatselijkheid van het visscherijseizoen.

Het is dus niet te verwonderen, dat in de aangehaalde omstandigheden, de Engelsche visschersvloot eene zeer geringe strekking tot ontwikkeling aanbiedt. Het aantal stoomschepen, zeilschepen en zelfs motorschepen van eerste klas is nagenoeg op het peil van 1925 gebleven; wat de laatste soort betreft, is deze daadzaak des te meer treffend, daar men van hen, ingezien den kolen nood, meer leefkracht mocht verwachten.

Ook is het aantal geregistreerde visschersvaartuigen aller soort in Engeland sedert 1918 in gestadige daling. Het is namelijk van 10.032 vaartuigen met 194.088 ton, gezonken op 8.347 vaartuigen met 188.938 ton, in 1925. In denzelfden tijd, is het aantal zeevisschers gezonken van 42.555 op 35.944.

In het tiende jaarverslag der Commissie voor Zeevisscherij

van West-Vlaanderen, werd er gewezen op de pogingen door de Engelsche Regeering aangewend om door middel van staatsleeningen het zeevisschers-kleinbedrijf op te helpen. De toen geschetste toestand is sindsdien ongewijzigd gebleven; geen enkele leening werd in 1927, voor het inbouwen van oliemotoren verleend, maar het bedrag der onwedereischbare geleende sommen is ondertusschen van 27.081 £. tot 30.154 £. gerezen.

SCHOTLAND (1).

De Schotsche zeevisscherijnijverheid stond, in 1926, nagenoeg in hetzelfde teeken als de Engelsche; zij leed een ernstig verval tengevolge van de geschillen, die toen de Britsche nijverheid geteisterd hebben. Dit was voornamelijk het geval met de grootharingvisscherij, niet zoozeer in het opzicht der vangst, aangezien de pelagische soorten 4.003.661 cwt. opgebracht hebben, tegen 3.245.639 cwt. in 1925, maar voornamelijk uit hoofde der overdreven bedrijfskosten, die de koolprijzen teweeg gebracht hebben, en die alle winst onmogelijk gemaakt hebben, daar de verkoopprijzen met de uitbatingkosten geen verband hielden en slechts 1.747.833 £. opbrachten, dus 410 £. min dan in het voorgaande jaar, spijs eene tastbaar meerdere hoeveelheid koopwaar. (Tabellen XXXII en XXXIII).

Ook wordt de toekomst der Schotsche grootharingvisschersvloot angstig in het oog gehouden, daar de visschersbevolking, sedert den oorlog, door bijna ononderbroken nadeelige haringseizoenen verarmd, tegen de kosten van uitrusting en instandhouding dier vloot niet meer bestand is. Er wordt hoe langer hoe meer aandacht gegeven op de vraag of het niet gepast ware den stoomdrifter te vervangen door een schip voorzien met den oliemotor, en de voordeelen, die zijn betrekkelijk lage bouw- en uitbatingkosten, alsook zijne aanwending voor allerhande visscherij in gematigd weder verschaffen.

Deze mogelijkheid wordt des te ernstiger, daar de haringvisschers van de Firth of Clyde en de Loch Fyne, die motorskiffs van 30-40 voet gebruiken, de eenige Schotten zijn, voor wie het haringseizoen winstgevend was, dank zij de uitbreiding van den handel in verschen haring met Duitschland.

De visscherij op diepzwemmende visch heeft het, in econo-

(1) *Forty-fifth Annual Report of the Fishery Board for Scotland. Being for the year 1926. — Fisheries, Scotland Fishery Board for Scotland — Forty fifth Annual Report. Sea Fisheries — Statistical Tables 1926.*

misch opzicht, en om de uiteengezette redenen niet beter gesteld dan de haringvisserij, alhoewel de aanvoeren op 2,5 p.c. na, dank zij de buitengewone overvloed van schelvisch, dezelfde waren als in 1925. Het blijft niettemin waar dat deze aanvoeren, wat het aandeel der Schotsche vaartuigen aangaat, slechts 88 t. h. der opbrengst van 1913 vertegenwoordigen. Het aandeel van Belgische stoomtreilers was 1311 cwt. die 1190 £. verkocht werden.

Ook werden er in 1926, voor de Schotsche nijverheid noch stoomtreilers, noch stoomdrifters gebouwd. Het aantal der eersten viel van 341 op 313, terwijl slechts 16 stoombeugers of drifters anders aangeworven werden. De aanwinst in nieuwe motorschepen was insgelijks gering (van 1863 op 1883), terwijl de zeilvloot, spijs en enkele nieuwe eenheden, van 3615 op 3477 schepen gevallen is. De gansche vloot onderging in 1920 een verlies van 130 vaartuigen, en 797 visschers (26344 tegen 27141).

Het Schotsch visscherijministerie blijft steeds getrouw aan zijne gewoonte, de inlichtingen, die voor de nijverheid waarde en belang opleveren, te verspreiden; met dit doel, worden de ambtelijke verslagen nopens den overzeeschen handel en andere inlichtingen betreffende de uitwegen voor den Britschen vischhandel en de veranderingen in de markttoestanden ontstaan, aan de visscherijambtenaren verstrekt en worden alle bijzonderheden nopens de uitslagen der verscheidene visscherijen aan de pers medegedeeld. Dit geldt voornamelijk voor de haringvisserij.

De staatsleeningen voor de aanwerving van drijfnetten ten behoeve der Schotsche haringvisschers, die den 31 Maart 1925 gesloten werden, met een bedrag van 5.440 £. voor 174 leeningen, schijnen betere uitslagen opgeleverd te hebben dan de gelijksoortige voorschotten in Engeland. In weerwil van de ongunstige uitslagen der visscherij, werd er in 1926, £. 1000 op de uitstaande som terugbetaald. Op het einde van dit jaar, beliep de volledige terugbetaling 2.933 £., en die der vervallen intres-ten, aan 5 p.c., 312 £.

TABEL XXXII.

ONTWIKKELING DER SCHOTSCH E ZEEVISSCHERSVLOOT VAN 1917 TOT 1926.

JAAR	STOOMTRAWLERS				ANDERE STOOMSCHEPEN (BEUGERS, DRIFTERS)			
	Aantal	Netto- tonmaat	Beman- ning	Waarde van schepen en tuig	Aantal	Netto- tonmaat	Beman- ning	Waarde van schepen en tuig
1917	100	»	900	L. st. 478.650	219	»	1.755	L. st. 582.799
1918	92	»	865	620.380	179	»	1.478	737.207
1919	294	»	2.892	3.508.585	767	»	6.670	3.533.654
1920	385	27.744	3.921	4.238.210	854	30.223	7.087	3.991.325
1921	418	29.198	4.152	3.042.870	823	29.623	6.844	3.011.112
1922	383	26.524	3.796	1.709.565	842	30.372	7.120	2.302.318
1923	336	24.564	3.306	1.407.545	837	30.444	7.122	1.859.025
1924	329	24.901	3.264	1.339.275	842	31.203	7.285	1.930.825
1925	341	25.865	3.392	1.329.470	862	31.162	7.596	2.010.939
1926	313	24.117	3.090	1.174.566	878	31.690	7.715	1.992.191

Vervolg blz. 92.

TABEL XXXIII.

HOEEVEELHEID EN WAARDE DER VISCH GELOST OP DE

SOORTEN	1920		1921		1922	
	Hoef.	Waarde	Hoef.	Waarde	Hoef.	Waarde
	cwt		cwt	£	cwt	£
Pelagische (H. enz.)	3 258.308	2.284.030	2.561.997	1.203.667	2.764.150	1.063.919
Grondvisch. . .	—	—	—	—	—	—
a) rond . . .	2.693.071	3.282.511	2.270.298	2.750.384	2.685.499	2.150.919
b) plat. . . .	240.829	868.994	246.268	885.278	269.344	777.735
Roggen, enz. .	135.515	86.527	181.930	117.667	233.071	133.920
Weekdieren . .	—	106.846	—	102.332	—	111.164
Totaal . .	6.327.723	6.628.908	5.260.493	5.059.328	5.952.064	4.237.657

PHOTSCHKE KUSTEN VAN 1920 TOT 1926.

1923		1924		1925		1926	
Hoev.	Waarde	Hoev.	Waarde	Hoev.	Waarde	Hoev.	Waarde
cwt	£	cwt	£	cwt	£	cwt	£
3.349.139	952.366	4.685.416	1.897.185	3.245.639	1.748.243	4.063.661	1.747.833
—	—	—	—	—	—	—	—
2.385.171	2.024.250	2.791.956	2.286.814	—	—	—	—
215.131	679.089	262.437	782.470	3.515.048	3.247.431	3.338.391	3.041.990
260.266	171.936	236.361	193.511	—	—	—	—
—	104.136	—	106.999	—	100.200	—	98.316
6.209.707	3.931.777	7.976.170	5.266.679	6.760.687	5.095.874	7.402.052	4.888.139

TABEL XXXIV.

ONTWIKKELING DER SCHOTSCHIE ZEEVISSCHERSVLOOT VAN 1916 TOT 1926 (vervolg).

JAAR	MOTORSCHEPEN				ZEIL- EN ROEIBOOTEN				ALGEMEEN TOTAAL			
	Aantal	Netto- tonmaat	Bemannings	Waarde der schepen en tuig	Aantal	Netto- tonmaat	Bemannings	Waarde der schepen en tuig	Aantal	Netto- tonmaat	Bemannings	Waarde der schepen en tuig
1916	859	—	3,581	429,225	3,458	—	7,984	275,815	4,650	—	14,392	1,827,346
1917	1,123	—	4,750	564,754	3,167	—	7,395	275,964	4,609	—	14,800	1,902,167
1918	1,337	—	5,676	1,298,668	3,006	—	7,397	382,337	4,614	—	15,416	3,038,592
1919	1,751	—	8,016	1,822,978	3,722	—	9,880	358,239	6,534	—	27,408	3,243,456
1920	1,947	33,254	8,578	1,783,206	4,638	18,897	13,409	354,914	8,177	122,318	36,319	11,916,468
1921	1,987	32,515	8,536	1,381,484	4,367	16,884	12,137	260,923	7,648	109,038	32,183	7,907,467
1922	2,020	31,008	8,283	1,072,967	4,189	15,323	11,266	209,165	7,545	107,106	31,689	5,637,640
1923	1,978	29,064	7,870	868,837	3,927	13,709	10,249	178,323	7,217	105,389	30,694	4,817,523
1924	1,901	26,735	7,421	769,840	3,757	12,991	9,288	156,846	6,951	104,104	29,660	4,776,344
1925	1,863	25,222	7,376	700,949	3,615	11,607	8,777	135,945	6,681	96,856	27,141	4,177,308
1926	1,883	24,318	7,414	670,971	3,477	10,215	8,125	119,941	6,551	90,840	26,344	3,957,669

(1) De tonmaat, de bemanning en de waarde van enkele zeiltrawlers erin begrepen.

NEDERLAND (1).

Alles wel ingezien, was het jaar 1926 voor de Nederlandsche zeevisserijen tamelijk gunstig. De visschersvloot en hare opbrengst hielden stand, en er moet rekening gehouden worden met het aanzienlijke bedrag der rechtstreeksche leveringen, gedurende de werkstaking in Engeland door Ymuidsche stoomtrawlers aan dit land gedaan, en 4.447.400 kil. bedragende, geschat op 1.516.700 gulden.

De statistiek der opbrengst der Nederlandsche treilvisserij vermeldt 38.304.600 kil., geschat op 11.208,870 gulden, tegen 37.446.870 kil. met eene waarde van 11.258.650 gulden, in 1925. Er bestaat dus tegelijkertijd meerdere opbrengst en mindere waarde, van dewelke eene opheldering hoeft gegeven te worden. (Tabel XXXVI).

De vangsten waren bijna gansch het jaar door bevredigend of goed, zoodanig dat de gemiddelde vangst der stoomtreilers van 831 kil. in 1925, tot 858 kil., en de besomming van 263 gulden op 273 gulden per reisdag, in 1926, omhoog stegen.

De motorloggers hunnerzijds, voerden de gemiddelde aanvoer per reisdag op van 289 tot 296 kil., terwijl de besomming van 104 gulden op 97 gulden daalde en de zeilsloepen tevens hunne vangsten en de besomming per reisdag verminderden van 161 kil. op 153 kil. en 46 gulden op 45.

Het hooger aangewezen verschil kan dus anders niet dan ten laste van het tekort van het aanzienlijk aantal kleine schepen gelegd worden, die in het kustwater arbeiden.

De prijzen van den trawlvisch hebben overigens ook een geruimen tijd eene drukking ondergaan, toen de Ymuidsche stoomtrawlers in Mei 1926, uit hoofde der algemeene werksta-

(1) DEPARTEMENT VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN EN LANDBOUW. — *Verlagen en mededeelingen van de Afdeling Visserijen n° 11* — *Verlag over de Visserij gedurende het jaar 1926.* Landsdrukkerij 's Gravenhage.

Jaarverslag omtrent de visschershaven en de vischerij te Ymuiden over het jaar 1926, 's Gravenhage, algemeene landsdrukkerij.

king verhinderd waren in de Engelsche havens te markten, en verder nog in Juni, Juli en Augustus gedurende den crisistijd van den Belgischen frank.

De algemeene vischuitvoer naar België immers daalde van 4.818.165 gulden in 1925, op 4.305.306 gulden, het laagste peil sedert den oorlog vastgesteld, en het vervoer per spoor van Ymuiden naar België van 24.7 p.c. op 21.1 p.c. van het totaal van 42.686.974 kil.

Het vervoer van verse visch per vaartuig, (17.767.440 kil.), merkt het verslag nopens den toestand der haven van Ymuiden op, ging achteruit in verband met de ongunstige omstandigheden voor den consignatiehandel op België. Een groot deel van de per vaartuig vervoerde verse visch is voor dit land bestemd. De sterke daling van den frankenkoers, eenerzijds, en de vrij hooge vischprijzen in de zomermaanden op deze markt, anderzijds, werkten remmend op den consignatiehandel op België, zoodat deze handel een vrij belangrijke beperking onderging.

De bij den invoer en den verkoop geheven overdrachttaks kon overigens dien toestand niet gunstiger maken.

De hoop die onze noorderburen op de wedergeboorte van den Nederlandschen vischhandel in Duitschland gevestigd hadden, is tot nu toe evenmin verwezenlijkt. De exporthandel op dit land daalde van 13.582,313 gulden in 1925, op 12.311.956 gulden, en het is eveneens het Ymuidsch verslag dat er eene uitlegging van geeft, zoo treffend als nuttig voor onze eigen uitvoerders.

« De omstandigheden voor de visscherij en den vischhandel in Duitschland zijn, vergeleken met die van vóór den oorlog, zoo ingrijpend gewijzigd, dat de exporteurs van hier voor geheel nieuwe moeilijkheden zijn komen te staan. In de eerste plaats is de Duitsche stoomtreilersvloot, tijdens en na den oorlog dermate uitgebreid, dat Duitschland zelf thans ruimschoots in de behoefte van zeevisch voor zijne bevolking kan voorzien, ja zelfs nog een belangrijk overschot heeft. Niet alleen is in alle deelen van dit land dus een overvloedig aanbod van visch ontstaan, doch bovendien wordt van Rijkswegen nog een krach-

TABEL XXXV.

GROOTTE DER NEDERLANDSCHE VISSCHERIJVLOOT (1916-1926).

JAAR	AANTAL					Totaal aantal vaartuigen.	Bruto inhoud in M ³
	MECH. VOORTBEW. VAARTUIGEN.		ZEILVAARTUIGEN.		Andere vaartuigen		
	Stoom- vaartuigen	Motor- vaartuigen	Geheel gedekte	Half gedekte			
1926	231	469	378	1808	2308	5194	368.893
1925	228	427	408	1888	2278	5229	377.715
1924	225	392	446	1918	2156	5137	384.670
1923	218	365	486	1959	2107	5135	390.135
1922	230	295	523	2116	2305	5469	406.427
1921	232	298	578	2177	2468	5733	421.263
1920	262	275	598	2287	2661	6083	434.973
1919	302	216	618	2392	2711	6239	450.970
1918	323	172	608	2470	2599	6172	452.099
1917	292	181	730	2451	2431	6085	475.502
1916	266	181	814	2448	2505	6154	488.892

TABEL XXXVI.

TOTALE HOEVEELHEID EN OPBRENGST DER VISCH, GEDURENDE DE JAREN 1916-1926 DOOR ALLE TAKKEN DER NEDERLANDSCHE GROOTZEEVISCHERIJ AANGEVOERD.

JAAR	Trawlvischerij		Beugvischerij		Drijfnetvischerij op haring		Algemeen total	
	Hoeveelheid	Opbrengst	Hoeveelheid	Opbrengst	Hoeveelheid	Opbrengst	Hoeveelheid	Opbrengst
	K. G.	Guld.	K. G.	Guld.	K. G.	Guld.	K. G.	Guld.
1926	38,304,600	11,208,870	792,800	331,250	50,701,200	9,333,200	89,798,600	20,873,320 (1)
1925	37,446,850	11,253,650	768,300	426,300	38,250,800	9,423,800	76,466,950	21,108,750
1924	34,806,400	11,131,950	1,502,000	790,000	60,776,400	13,010,270	97,085,300	24,982,220
1923	23,131,500	7,842,600	2,004,000	892,000	45,322,000	6,678,400	70,457,500	15,413,000
1922	29,044,500	8,467,150	1,591,000	776,300	27,020,100	4,013,700	50,213,400	13,237,750
1921	26,145,900	8,721,440	2,007,000	915,100	39,526,000	7,193,200	67,714,900	16,885,740
1920	28,456,000	10,674,200	946,000	496,500	90,844,000	21,317,400	121,547,000	32,846,100
1919	48,017,975	19,497,463	2,784,473	1,658,263	115,858,191	36,212,411	166,660,639	57,368,137
1918	33,201,451	20,601,870	1,599,586	1,632,885	15,307,293	9,467,787	50,108,330	31,692,542
1917	30,606,888	14,231,239	2,812,159	2,035,990	339,565	230,488	33,758,612	25,963,859
1916	64,355,773	30,893,633	2,008,543	1,228,331	99,118,462	49,549,752	165,512,783	79,926,713

(1) Daarin niet begrepen 32,000 kil. gevangen met de zeevischzegen en geschat op 7275 gulden.

tige propaganda gevoerd ter bevordering van het gebruik van de door de Duitschers aangevoerde visch. Een der middelen om dit doel te bereiken, is lage vracht voor het binnenlandsch vischvervoer per spoor. Een gevolg is dat de visch van de havens in het Noorden van Duitschland aan merkelyk goedkooper som vervoerd worden naar de oude afzetgebieden van onzen handel, dan van hier, ofschoon deze laatste afstand in de meeste gevallen korter is ».

Ook de Hollandsche export naar Zwitserland is in het verslagjaar weder achteruitgegaan, zooals het in de laatste jaren het geval was. De Deutsche mededinging met IJslandsche visch van lagen prijs is wel een der voornaamste oorzaken van den achteruitgang.

Merken wij terloops op, dat de afzet van de visch niet alleen in Duitschland bevorderd wordt, door de vele in de groote steden van Duitschland tot stand gebrachte « Fischbackstuben », en door naar Engelsch model ingerichte vischrestaurants, maar dat men in Nederland ook beslist denzelfden weg opgaat. Het staat vast, dat groote hoeveelheden van de aangevoerde Nederlandsche visch, voornamelyk trawlvisch en haring voor het binnenlandsch verbruik, in verschen, gezouten, gerookten of gebakken toestand, bestemd zijn. Bekend is, dat ongeveer de helft van de te Ymuiden aangevoerde visch in het binnenland wordt afgezet. Vooral de verkoop van gebakken visch vindt, door de betere behandeling met de moderne speciale vischbakhovens, in navolging van Engeland en Duitschland, meer ingang.

Het bovenstaande is eene nuttige fingerwijzing voor de Belgische bevoegde kringen.

Het is niettemin waar dat de uitvoer op Engeland in zeer ruime maat het Nederlandsch zeevisscherijbedrijf, in 1926, ter hulp gekomen is. Deze uitvoer is van 3.711.257 gulden, op 4.510.449 gulden gestegen, hoogste peil dat ooit bereikt werd. De verzendingen naar Engeland namen gedurende de mijnwerkersstaking belangrijk toe. De Londensche vischhandelaren, die in de laatste jaren gewoon waren visch uit Holland te betrek-

ken, zagen zich genoodzaakt grootere hoeveelheden dan gewoonlijk op deze markt te doen aankopen, waardoor de export naar Engeland over het betrokken jaar een aanzienlijke stijging vertoonde.

De statistiek der haringvisserij stelt de ongunstige financiële uitslagen van dit bedrijf in een schril daglicht. Een totaal van 50.701.200 kil. door Nederlandsche vaartuigen aangevoerd haring brachten slechts 9.333.200 gulden op, terwijl 38.250.800 kil. in 1925, 9.428.800 gulden opleverden. Bijgevolg veel aanzienlijker vangst, maar minder waarde. De prijzen waren, behoudens in den aanvang der teelt, zoo onbevredigend, dat in de meeste gevallen, de financiële resultaten niet beter, bij sommige gevallen nog slechter waren dan in 1925.

De lage haringprijzen hielden verband met het nog steeds te beperkte afzetgebied voor dit produkt. Rusland, dat voorheen voornamelijk door Engeland en Schotland van haring voorzien werd, was geheel uit de markt, evenals Polen, Roemenië en nog andere landen, waar afzet wegens valuta- of andere oorzaken onmogelijk was.

Op de markten in de overige landen, namelijk in Duitschland en Amerika, werd hierdoor scherpe concurrentie ondervonden van de Engelsche, Schotsche en ook van Noorsche haring. Bovendien vonden in Duitschland de aldaar door het haringtrawlbedrijf aangevoerde hoeveelheden haring, op verschillende wijzen bewerkt, dank zij de goedkoope prijzen, bij het publiek goeden aftrek, wat van invloed was op de prijzen en de vraag van pekelharing.

In verband met de moeilijkheden waarmede deze belangrijkste tak van de Nederlandsche visserij in den laatsten tijd te kampen had, is door de Nederlandsche Regeering in September 1926 eene commissie benoemd om een onderzoek in te stellen omtrent de vraag, aan welke oorzaken de ongunstige toestand van het haringvisserijbedrijf moet worden toegeschreven en of, en zoo ja, in hoeverre maatregelen van overheidwege dienen te worden getroffen, welke zouden kunnen leiden tot verbetering.

Omtrent de uitslagen van de werkzaamheden van deze commissie werd in het verslagjaar nog niets bekend.

De Nederlandsche visscherijvloot, die door ongeveer 7900 visschers bemand wordt — een duizendtal min dan in 1925 — heeft in het verslagjaar niet veel verandering ondergaan. De tabel XXXV zet haar gesteltenis omstandig uiteen.

Het staatshavenbedrijf van Ymuiden, met een omzet van 12.777.304 gulden, tegen 12.835.600 gulden in het voorgaande jaar, heeft het boekjaar 1926 nog eens met een verlies gesloten, dat 113.379.45 gulden bedraagt, tegen 186.490.88 in 1925. Deze betere uitslag is uitsluitelijk te danken aan de vermindering van 5 ½ p. c. op 5 p. c. van den intrest van het door den Staat in het bedrijf gestoken kapitaal, en aan mindere onderhoudskosten.

FRANKRIJK (1).

De Fransche zeevisserij levert al de kenteekenen op van een regelmatig en tastbaren vooruitgang. Het aantal stoomschepen, waaronder zeer aanzienlijke eenheden voorkomen, is van 1924 tot 1926 geklommen van 504 tot 566 eenheden; niets doet beter de ontwikkeling van dezen tak der grootvisserij in Frankrijk uitschijnen, dan de krachtinspanning op dit gebied sedert 1918 teweeggebracht. Toen immers was het aantal stoomvaartuigen op 94 gedaald. Om nog een duidelijkeren maatstaf van den vooruitgang te geven kunnen wij er bijvoegen dat er in 1914, slechts 344 dergelijke schepen voorhanden waren. (Tabel XXXVIII).

De voorname middenpunten der Fransche zeevisserij met stoomschepen, zijn Boulogne, waar wij er 148 aantreffen. Dieppe 60. Fécamp 34. Lorient 53. La Rochelle 79. Arcachon 33. St Jean, de Luz 42.

La Rochelle behoudt steeds zijn plaats van eerste Fransche visschershaven van den Atlantischen Oceaan: het buitendok der haven werd verlengd; 600 m. kaaimuur zijn uitsluitelijk voor de stoomschepen bestemd; vijf vischhallen met eene gezamenlijke oppervlakte van 7500 m² werden langs de kaaien ter beschikking van de vier voornaamste visscherijvennootschappen gesteld. Zij worden door een bijzonderen spoorweg bediend.

De vaartuigen met mechanische stuwkracht, anders gezegd de motorsloepen, zijn niet ten achter gebleven: hun getal klom van 375 in 1914 en 423 in 1918, tot 3570 in 1926. Dit is voorzeker een record. Voor de havens der Noordzee en het Kanaal worden 542 motorsloepen aangestipt: 1144 voor den Oceaan; 1311 voor de Middellandsche zee, en 573 voor Algerië.

(1) *Republique française. MINISTÈRE DES TRAVAUX PUBLICS, SERVICE DE LA MARINE MARCHANDE. Service des pêches maritimes et du personnel. Statistique des pêches maritimes, années 1925 et 1926.*

Tabel XXXVII.

Opbrengst der zeevisscherij in Frankrijk. Visscherij met vaartuig en
visscherij te voet (1922-1926)

	1922		1923		1924		1925		1926	
	Hoeveel- heid	Waarde	Hoeveel- heid	Waarde	Hoeveel- heid	Waarde	Hoeveel- heid	Waarde	Hoeveel- heid	Waarde
AANDUIDING DER VISSCHERIJ										
I. Grootvisscherij.										
Ijsland (Aberdaan) klg.	5 778 807	fr. 12,165 502		fr. 5 238 492		fr. 7 374 871		fr. 3 438 721		fr. 3 914 158
Kuit klg.	58 389	49 969	2 807 311	56 050	2 789 737	48 882	49 122	58 180	47 828	166 097
Traan (tonnen)	34 620	21 201	18 645	23 288	47 928	113 743	58 065	188 334	62 438	241 387
Dogterbank en Noordzee aberdaan klg.	123 513	222 323	20 864	41 728				4 409		
Kuit klg.	25 313	10 123	2 500	2 500						
Traan (tonnen)	1 100	1 100	52 598 160	96 989 946	45 868 298	103 036 744	57 102 301	138 977 042	68 054 547	155 042 357
New Foundland, aberd. klg.	37 777 346	93 430 056	6 360	7 192	19 602	26 354	41 116	89 518	14 009	25 746
Kuit klg.	23 196	19 564	215 000	457 000	20 000	60 000	108 475	310 556	122 696	338 042
Traan (tonnen)	22 904	35 205								
Stekelkrabben (West-Afrik. kust)	322 000	664 000								
II. Visscherij in volle zee en brak- watervisscherij		430 796 182		504 001 733		611 775 443		689 909 750		888 654 292
		537 416 115		606 608 114		722 560 879		840 100 574		1 057 567 002

TABEL XXXVIII.

DE FRANSCHÉ VISSCHERSVLOOT (1919-1926).

	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926
Aantal visschers . . .	106.217	114.469	112.470	116.684	121.228	126.402	129.644	134.582
Aantal zeilbooten . . .	18.005	19.582	20.185	20.705	20.740	21.267	20.289	19.812
Aantal motorbooten . . .	570	689	819	968	1.162	1.827	2.387	3.570
Aantal stoomsloepen . . .	334	379	436	476	494	504	535	566
Tonmaat der zeilsloepen . .	120.922	127.572	142.363	149.720	147.462	144.682	152.874	146.457
Tonmaat der motorbooten .	2.964	3.567	4.589	4.925	6.736	9.295	13.825	20.718
Tonmaat der stoomsloepen .	48.341	57.407	75.183	84.772	87.149	88.936	90.098	109.469

Het zal in deze voorwaarden weinig verwondering baren dat in hetzelfde tijdperk de zeilbooten van 28.439 op 19.812 gevallen zijn.

De kabeljauwvisserij ten zoute heeft in 1926 een harer gunstige jaren beleefd en is nagenoeg tot het toppunt teruggekeerd, dat zij in 1911 bereikt had, dank zij eene vangst van ruim 70 millioen kilogrammen, die 270 millioen frank opgebracht heeft, en in 1911 nagenoeg 28 millioen waard was. (Tabel XXXVII).

De haringvisserij was min voorspoedig in 1925-1926, dan in 1924. Het aantal kilogrammen daalde van 47 millioen op 31 millioen, maar de opbrengst in franken rees niettemin van 68 millioen tot 72 millioen franken: zij heeft dus ruimschoots met de waardevermindering van den franschen frank rekening gehouden.

Een andere voorname tak der Fransche zeevisserij, namelijk de schardijnvisserij is, wat de opbrengst in kilogrammen betreft, in de laatste jaren daaromtrent op denzelfden voet gebleven, van 23 tot 25 millioen kil., maar de prijsstijging op dit gebied is bijzonder regelmatig en treffend. De opbrengst van 77 millioen frank van 1924, is in 1926 tot 108 millioen gestegen.

Hetzelfde verschijnsel is overigens in den oesterkweek, de makreel-, tonijn- en kreeftenvisscherijen en, met een woord, op gansch het besproken gebied merkbaar.

Gesloten den 15 Maart 1928.

VIII. — Uittreksels uit de verslagen van den bevelhebber der
« Zinnia ».

Verslag van 19 November 1927.

Wij zijn thans in het seizoen der sprotvisscherij langs de Belgische kust. Deze visscherij heeft, sedert eenige jaren, onder onze visschers, eene aanzienlijke uitbreiding genomen; zij is wezenlijk een « seizoen » geworden, zooals het haringseizoen te Yarmouth en Lowestoft, maar in minderen graad. De aanwending van den motor als stuwkracht, aan boord onzer visschersvaartuigen, stelt deze laatste in staat zich rasser ter visscherijplaats te begeven, van deze plaats naar een andere te varen, om de visch te vervolgen, alsook naar de haven terug te keeren, om de vangst te verkoopen en dadelijk daarna te vertrekken, om het net opnieuw uit te zetten. Buiten den spoorslag aan deze visscherij door het gebruik van den motor gegeven, moet men in acht nemen dat de sprot op onze kust overvloediger dan eertijds is. De aanzienlijke leveringen op de verscheidene kustmarkten, in den loop der laatste jaren gedaan, laten ten minste toe het te veronderstellen. Uit eene bespreking die ik dienaangaande met den bevelhebber van het Engelsch visscherijwachtschip « Kennet » gehad heb, blijkt er dat de Engelsche visscher erg erover klaagt dat de sprot op de Britsche kusten zeldzaam geworden is.

Deze visscherij is eene uitmuntende hulpbron geworden voor onze landgenooten, die er schoone winsten uit trekken. Den 15 November, stelde een Zeebrugsche visscher 's morgens 2000 kil. visch te koop voor de som van 190 fr. de 100 kil.; hij ging terug naar zee en 's namiddags van denzelfden dag, werd nog een tweede verkoop aan 140 fr. gedaan. Zooals te Oostende, bestaat er te Zeebrugge een gesticht voor het inleggen der sprot naar Noorsche doenwijze.

**Verslag nopens de kruisvaart van 28 November
tot 24 December 1927.**

Sedert nagenoeg zes weken heeft de sprotvisscherij langs onze kust aanvang genomen, en sedert het begin van November, hebben onze visschers zeer schoone vangsten gemaakt, maar de verkoopprijzen zijn van dag tot dag, van uur tot uur veranderd.

De felle Ooster- en voornamelijk Noord-Oosterwinden, die, in de week van 10 tot 16 December, gewaaid hebben, hebben voorzeker het visscherijwerk veel verhindert; de deining heeft de vaartuigen gedwongen den arbeid in zee te verkorten of in de haven te vertoeven, in afwachting van kalmer weder. Het sprotnet immers eischt dat het schip geankerd worde; dit laatste ligt met den boeg tegen den stroom en houdt het stroopnet aan den achtersteven vastgemeerd: het wordt door den stroom voortgesleept en opengehouden. Als de baren hol zijn, stampet en slingert het vaartuig geweldig, bijzonderlijk als de wind dwars met de tij waait. Daardoor ondergaat het net hortende en schadelijke rukken, die de visscherij hinderen en ze zelfs onvruchtbaar maken.

De sprot, wat kleiner, maar aan den haring zeer gelijkend, is een visch van 10 tot 12 centimeters. De jonge visch komt te voorschijn, in groote massa's in Februari-Maart in de nabijheid der Noordzeekust, met de jonge haring en de elft. Dit is hetgeen de Engelschen « whitebait », de Franschen « Blanchaille » noemen, en de vischbakkerijen in Engeland, voornamelijk te Margate, te proeven geven. In Februari bevat de whitebait der Thames 90 % sprot, maar in Juni bevat hij 80 % jonge haring. In September, en bijzonderlijk in November, vertoont zich de groote sprot, reeds volwassen, in groote hoeveelheid, in banken op de zuiderkusten. Het is alsdan het visscherijseizoen op onze kust, alsook in de Thamesmonding. De Engelsche haven, die op dit gebied de mededinging aan Oostende doet, is Brightlingsea, in het graafschap Essex (Thames).

De sprotaanvoeren zijn te Brightlingsea in de laatste weken voldoende geweest, en de voorteekenen, wat het seizoen van dit jaar aangaat, zijn goed; dit laatste zal beter zijn dan dit der voorgaande jaren.

In de laatste tijden, was de sprot de Zuid-Oostkust van Engeland zoowat ontvlucht; verscheidene koopers hadden deze haven verlaten om de markt van het vasteland, voornamelijk Oostende, bij te wonen; de plaatselijke nijverheden van Brightlingsea hadden er veel door te lijden. Alle krachten worden ingespannen om aan deze laatste haven den voorrang op de verscheidene markten ten opzichte der sprot te behouden. Den 5 j.l. verliet een eerste lading Brightlingsea; het Zweedsch schip *Umboa* nam 800 ton ingelegde sprot mede. Deze haven bezit gestichten voor de voorbereiding dezer vischsoort en voor de uittrekking der olie. De sprot immers wordt niet alleen als bakvisch, maar bijzonderlijk als gerookte visch verbruikt. Hij wordt ook ingelegd zooals de schardijn. Men trekt er een kleurlooze en reuklooze olie uit, die ras oxydeert en bijgevolg hare eigenschappen verliest.

De aanwezigheid der sprotbanken wordt dikwijls aan de visschers aangeduid door talrijke benden zeemeeuwen, die dezen kleinen zwerfvisch vervolgen; in October is deze laatste nog op de Schotsche kust en in November is hij reeds op onze kust, om in Januari tot het volgende jaar te verdwijnen. Het wraatzuchtige zeevarken maakt ook jacht op de sprot. Ook beloert hem de visscher om de plaats te kennen, waar zijn voedsel in groote hoeveelheid te vinden is. De visscher verliest somtijds een kostbaren tijd om te weet te komen waarheen de massa sprot zich verplaatst heeft. Een aanzienlijke hulp ware hem verleend, indien men op de eene of de andere manier belangrijke groepen visch kan ontdekken. Zou de luchtvaart zulk een kleinen visch onder het water kunnen opsporen? Onze visschers zouden voorzeker voordeel trekken uit de krachtingspanning in dezen zin door het bestuur gedaan.

Verscheidene vluchten werden beproefd, in Frankrijk, voor de schardijn en, in Groot-Bretagne, voor den haring.

Langs de westkust van Frankrijk, in de golf van Gascogne, van Rochefort tot aan het eiland Yeu, werd de schardijn ontdekt, maar door middel van een luchtschip « Zodiac Z. D. 3 » den 25 Augustus 1921, door den bevelhebber Demongeot en zijne zes officieren. De aftocht had plaats ten 7.50 uren. De schardijn werd onder het water bemerkt, ten Zuiden van het eiland Yeu, langs de kust, ter hoogte van « Sabies d'Olonne » en in de « Pertuis Breton ». De waarneming eindigde ten 15,15 uren. Ik moet doen opmerken dat in deze baai de helderheid van het water zeer groot is, dat de waarnemingen gedaan werden tijdens de groote equinoxtij en bij zeer lage zee, wat toeliet de ondiepten te ontdekken, beschenen door de zon, toen tamelijk hoog aan de kim (12 uren).

Eene tweede waarneming werd gedaan den 1 September 1921, ten 15 uren, aan boord van den tweedekker *Doran*. Ditmaal was het zeewaarts van St Malo, van St Lunaire en van de baai van Cancale, dat de vluchten heen en terug gedaan werden. Het vliegtuig was op eene hoogte begrepen tusschen 1000 en 1500 meters. Met een luchtschip, dat trager vooruitgaat, is het niet noodig zoo hoog te stijgen. De schardijn werd gedurende deze waarneming verscheidene maal erkend, met andere visch, zooals den chichard.

De uitslag dezer tochten was gunstig en heeft bewezen dat het mogelijk is op deze plaatsen praktische toepassingen te doen.

Maar in Groot-Bretagne hebben de talrijke proefnemingen, die gedaan werden, geen uitslag opgeleverd. In 1821 en 1923, heeft het zeevisscherijbestuur van Groot-Bretagne doen overgaan tot waarnemingen met watervliegtuigen, in de nabijheid van Felixstowe en van Plymouth, met het doel de vischbanken op te sporen. Die proefnemingen hadden geen den minsten uitslag.

Het zeevisscherijbestuur van Schotland wilde op zijne beurt dezelfde opzoekingen beproeven, ten einde de zeer belangrijke haringvisscherij ter hulp te komen. Ook in 1921 en daarna in 1922, werden proefnemingen gedaan. Maar de omstandigheden

lieten niet toe het ontworpen werk te verrichten. Het was slechts den 9 Juli 1924 dat de waarnemingvluchten met alle regelmatigheid aanvang namen. Van den 9 Juli tot den 6 Augustus inbegrepen, werden twee-en-dertig vluchten gedaan; hun gemiddelde duur was van 4 tot 5 uren. Zekere uitvaarten werden in de duisternis gedaan; er werd echter vastgesteld dat boven de drijfnetvischersvloot vliegen buitengewone moeilijkheden opleverde, en dat de uitslag steeds twijfelachtig zijn zou.

In dit tijdperk, werd er eene proefneming elk uur van den dag gedaan. Bijzondere werktuigen werden aangewend om de watervlakte der onderzochte strook, gelegen in de St Andrew-baai en zeewaarts van Troup Head (Moray Firth), te bespeuren. In weerwil der krachtinspanning, der volharding en der wilskracht der drie beproefde waarnemers, aan boord van het watervliegtuig, werden de werkzaamheden te vergeefs gedaan; geen enkele haring kon onder het water opgemerkt worden. Nochtans, vlogen de watervliegtuigen boven de vloot in volle haringvisserij; de visch was bijgevolg wel degelijk ter plaats; op verscheidene hoogten werd er geen enkele op gewone diepte opgemerkt. Het verslag door de waarnemers opgemaakt voegt er bij dat men misschien, met een luchtschip, hetzelfde punt langer zou kunnen bekijken en er somtijds verschil in de waterkleuring, door de vischbanken teweeggebracht, ontdekken.

Wat besloten uit deze beide proefnemingen, schijnbaar zoo tegenstrijdig? Zij werden ondernomen door officieren, vooral zeelieden maar ook luchtvaarders, officieren gewoon rap de omstandigheden te beoordeelen, die in de zee voorkomen, en gewoon zekere feiten, ingevolge de waterkleur, te voorzien. In Frankrijk, in weerwil van de voldoende uitslagen der proefnemingen, werd geene practische toepassing ervan gedaan en in Groot-Bretagne was de uitslag der proef eer ongunstig, wat betreft de inrichting van een dienst voor dergelijke opzoekingen.

Zouden wij voordeel erbij hebben tot dezelfde proefnemingen zeewaarts van onze kust te doen overgaan, en zouden wij onze

visschers, in de aanduiding der vischbanken, eenigszins kunnen behulpzaam zijn?

Eerst en vooral, hebben wij in ons kustwater slechts de visscherij van sprot, een zwerfvisch in dichte drommen aaneengesloten. Welnu, deze visscherij wordt bedreven op een tijdperk van het jaar dat weinig gunstig is, namelijk tijdens den zee-mist. Gedurende de drie laatste weken immers, hadden wij in de zee een mistachtige lucht, die den straal van den zichtbaren kring tot 1 of 2 zeemijlen beperkte. Dit inziende zou het vliegtuig de vereischte hoogte niet kunnen houden, om in de diepte een bewegende vischbank te ontwaren. Gewoonlijk komen de winden in November en December uit de zee, eene deining te weegbrengende die het water diep omwoelt en het slijk en het zand der ondiepten opzweept, de baren aldus slijkachtig en ondoorzichtbaar makende. Op dit tijdstip van het jaar, rijst de zon slechts op eene geringe hoogte boven de kim, hare stralen treffen dus de oppervlakte slechts zeer schuinhoekig en dringen slechts op geringe diepte onder het water. De doorschijnbaarheid van dit water wordt bijgevolg bijna nietig als de deining, zooals wij gezegd hebben, het slijk of het zand der banken opgejaagd heeft.

Zekeren onzer luchtvaarders beweren zeer wel den aard der banken van ons zeewater opgemerkt te hebben; zij verklaren dat de omtrek der talrijke zandbanken zeer klaar afgeteekend was tijdens voorgaande vluchten. Deze vluchten hadden ongetwijfeld 's zomers plaats, met alle gunstige omstandigheden, een klaar water en een sterk zonnelicht. Een zandbank is een roerloos iets, zeer uitgestrekt, donker gekleurd en eenvormig. De visch, zelfs in massa, zwemt op veranderlijke diepten, is zeer klein en versmelt zich gemakkelijk met de kleur van het water en van den grond.

Om te besluiten, geloof ik dat, zoo de proefneming op onze kust herhaald werd, zij op een zonnigen dag zou moeten gescheiden, in kalm weder; eene baar immers veroorzaakt in het water veranderende kleuren, ten gevolge van de weerkaatsing

der luchtkleur, wat de besluitselen der waarnemers zooniet
twijfelachtig dan toch moeilijk zou maken.

Oostende, den 24 December 1927.

De bevelhebber,
(get.) : RYEZ.

Verslag van den 24 December 1927.

Het haringseizoen is thans te Yarmouth bijna geëindigd.
Het was voor de visschers en de reederijen zeer gunstig,
maar weinig loonend voor de gestichten, die zich met de ver-
scheidene voorbereiding van den conserveharing onledig hou-
den. Na de teleurstelling die de voorgaande jaren aan de vis-
schers berokkenden, wat de inkomsten betreft, was het huidige
seizoen eene wezenlijke belooning voor de harde en vermoeiende
visscherij met de drijfnetten.

De volgende tabel vermeldt de aanvoeren in de voornoemde
haven te koop gesteld, van het begin van het seizoen tot den
10 December :

Augustus, en September	20.891 crans	16.280
October 8	34.242	11.920
» 15	97.321	44.872
» 22	40.578	143.784
» 29	63.076	52.727
November 5	52.367	45.999
» 12	66.863	43.829
» 19	18.721	19.688
» 26	1.329	8.007
December 3	6.337	3.766
» 10	3.715	2.196
	<hr/> 405.490	<hr/> 393.068

De eerste ontladingen hadden den 2 Augustus plaats en kwamen uit de streek zeewaarts van den Humber gelegen. Den 22 September, werd de vangst van den eersten Schotschen drifter *Lupina* aangeboden. Het grootste aantal schepen deden de haven aan in de week, eindigende in November; den 15n waren er 580 inschrijvingen.

De middenprijs van den haring rees tot 36 sh. per cran, en de hoogste prijs was 140 sh. per cran. De visscherijvloot die Yarmouth als marktplaats verkoos, was samengesteld uit 653 Schotsche vaartuigen (714 in 1926), 112 vaartuigen van Yarmouth, 13 van Lowestoft en 6 van Sheelds, wat een totaal van 784 vaartuigen uitmaakt. Het aantal Yarmouthsche schepen is sterk verminderd, sedert verscheidene eenheden afgetuigd en nog niet vervangen werden. Het weder was over het algemeen gunstig in October; op het einde dezer maand, veroorzaakte cenig slecht weder nog al schade onder de netten.

Dit jaar waren de visscherijstreken, waar de haring zich ophield, tamelijk van Yarmouth afgelegen; terwijl verleden jaar de haring op een afstand van 16 tot 20 mijlen van deze haven verwijderd was, moesten dit jaar de vaartuigen van 30 tot 70 mijlen afleggen om de banken aan te treffen.

De volledige waarde der aanvoeren heeft daaromtrent 750.000 £. bereikt. Te Lowestoft, was het totaal der ontladingen 290.196 crans, tegen 287.245 crans in het verleden jaar. De geheele verkoop bracht 482.519 £. op tegen 435.975 £. in 1926.

Tabel I. Indeeling der gedekte zeil- en motorsloepen ingevolge de nettotonmaat en de bijgevoegde drijfkracht ..	10-11
— II. Indeeling der stoomvisschsloepen ingevolge de nettotonmaat ..	12
— III. Opene en halfgedekte visschersvaartuigen met aanduiding van het getal opvarenden ..	13
— IV. Samenstelling der visschersvloot ingevolge de drijfkracht ..	14
— V. Algemeene indeeling der vaartuigen (opene en gedekte) ingevolge de bemanning ..	15
— VI. Ondernemingen afhingende van eene handelsvennootschap ..	16
— VII. Belgische vaartuigen die in 1927 in de Westerschelde gevischt hebben, bij toepassing der artikelen 6-11 der overeenkomst van 's Gravenhage ..	17
— VIII. Indeeling van het personeel der gedekte motor- en zeilsloepen ingevolge de nettotonmaat der sloep ..	21
— IX. Indeeling van het personeel der stoomvisschsloepen , te Oostende, ingevolge de nettotonmaat der vaartuigen ..	22-23
— X. Samenstelling van het visscherspersoneel der, gedekte vaartuigen (stoom, motor en zeil) ..	24
— XI. De voortbrengst der stoomvisscherij te Oostende 1912-1927.	29
— XII. Opbrengst van den verkoop in de Stedelijke Vischmijn te Oostende in 1927 (in franken) ..	30-31
— XIII. Algemeene tabel der aanvoeren visch gedurende het jaar 1927 (in kilogrammen) ..	32-33
— XIV. De voortbrengst van diepzwemmende visch der Belgische motorsloepen ingevolge den verkoop in de mijnen van Oostende, Blankenberghe, Nieuport en Zeebrugge (1924-1927) ..	34
— XV. De voortbrengst van diepzwemmende visch der Belgische zeilsloepen , ingevolge den verkoop in de mijnen van Oostende, Blankenberghe, Nieuwpoort en Zeebrugge (1912-1927) ..	35

	Bladz.
— XVI. De voortbrengst van diepzwemmende visch der Belgische visschersvloot, ingevolge den verkoop in de kustmijnen (1912-1927)	36
— XVII. De verkoop van versche haring in de Belgische kustmijnen in (1924-1927)	41
— XVIII. De vischverkoop in de voornaamstegemeentemijnen van Belgie (1919-1927)	42-43
— XIX. De vischverzending naar de Brusselsche mijn (1913-1927)	44-45
— XX. Opgave der voornaamste vischsoorten verkocht in de vischmijn te Brussel (1921-1927)	46-47
— XXI. De verkoop van vreemde visch in de Belgische kustmijnen (1920-1927)	48
— XXII. Staat van den verkoop van visch in de Antwerpsche mijn (1916-1927)	50
— XXIII. Hoeveelheid zeevisch in 1927 per spoor verzonden uit de kuststaties naar verbruikcentrums van het land en naar het buitenland	51
— XXIV. Toestand der hulpkas voor slachtoffers van zeeongevallen te Oostende (1917-1927)	71
— XXV. Aantal leerlingen in de visschersscholen (1911-1927)	72-73
— XXVI. De uitslagen der examens voor het toekennen van leerbeurzen in de zeevisscherij (1909-1927)	74-75
— XXVII. Toestand der hulp- en voorzorgkas der visschers van Oostende (1916-1927)	76-77
— XXVIII. Werkzaamheid der hulp- en voorzorgkas der visschers van Oostende (1918-1927)	78-79
— XXIX. Toestand der hulp- en voorzorgkas voor visschers der gemeente De Panne (1917-1927)	80-81
— XXX. Hoeveelheid en waarde van de visch gelost in Engeland en het land van Walis (1917-1927) Engelsche vangst	83
— XXXI. Aantal en tonmaat der vaartuigen van eerste klas, in de vaart in de verscheidene visscherijen van Engeland, het land van Walis en het eiland Man (1916-1926)	84
— XXXII. Ontwikkeling der Schotsche zeevisschersvloot van 1917 tot 1926	89
— XXXIII. Hoeveelheid en waarde der visch gelost op de Schotsche kusten (1920-1926)	90-91

	Bladz.
— XXXIV. Ontwikkeling der Schotsche zeevisschersvloot van 1916 tot 1926 (vervolg)	92
— XXXV. Grootte der Nederlandsche visscherijvloot (1916-1926)	95
— XXXVI. Totale hoeveelheid en opbrengst der visch gedurende 1916-1926 door de Nederlandsche grootzeevisscherij aangevoerd	96
— XXXVII. Opbrengst der zeevisscherij in Frankrijk. Visscherij met vaartuig en visscherij te voet (1922-1926)	101
— XXXVIII. De Fransche Visschersvloot (1919-1926)	102

INHOUDSTABEL.

	Bladz.
Inleiding	3
Verslag	5
I. De visscherijondernemingen -en vaartuigen	5
II. Het visscherijpersoneel	18
III. De opbrengst der zeevisscherij	25
IV. De handel in zeevisch	37
V. Zeewerken ten behoeve der zeevisscherij	49
VI. Het beroepsonderwijs der zeevisschers	54
Het koninklijk werk van den IBIS.. .. .	56
Stedelijke Visschersschool van Oostende	58
Vrije Visschersschool van Oostende	59
id. id. id. De Panne	66
id. id. id. Nieuwpoort	67
id. id. id. Heyst aan-Zee	68
id. id. id. Blankenberghe	68
id. id. id. Oostduinkerke	68
id. id. id. Coxyde	70
VII. De zeevisscherij in de naburige landen	
Engeland	82
Schotland	87
Nederland	93
Frankrijk	100
VIII. Uittreksels uit de verslagen van den bevelhebber der „Zinnia“.	
Verslag van 19 November 1927.	104
Verslag nopens de kruisvaart van 28 November tot 24 December 1927.	105
Verslag van 24 December 1927	110

